

Postritel: „Videviku saaga: Koidukuma 2“ * „Viis legendi“

KOOLILASTE AJAKIRI

HIND 2,24 €

11
2012

40

HEALAPS

AUHINNASADU

ANGRY BIRDS™ ACTION GAME

TACTIC®

Rekato Kurjalindude ehk Angry Birdsi mängud võitsid **ROBI SALUMETS** Pärnust, **HANNA-STIINA PETTAI** Puurmanist ja **MARBELLA TUNDER** Türit.

Tere jälle,
armsad sõbrad
ja sugulased!

Sadagu õues mida tahes – meil algab nüüd auhinnasadu. Selgunud on **septembrinumbris** välja kuulutatud võistluste võitjad. Uutele võitjatele teadmiseks olgu öeldud, et nagu ikka, saavad Tallinna, Harju-, Järva-, Pärnu- ja Läänemaa lapsed oma preemiad kätte **Kullo Lastegaleeriist** (Kuninga 6, Tallinn), Tartu-, Valga-, Viljandi-, Viru-, Võru- ja Jõgevamaa laste auhinnaad toimetatakse **Tartusse O. Lutsu nim. Raamatukogu Lasteosakonda** (Kompanii 3/5, Tartu). Kellel on muid soovet, neil palume toimetusse kirjutada, helistada või meilida.

Meie lugejate suurimateks lemmikuteks osutusid filmitegelastest Lotte, Matu („Autod“), Tom ja Jerry ning Simpsonid. Arvutimängude kõige populaarsed kujud on Angry Birds, Super Mario ja Pink McQueen.

Ristsõna lahendajaist tõi loosiõnn „Kosmonaut Lotte“ laulude plaadi **KAROLIINE KREPPILE** Valgamaalt.

Septembriini õigete vastuste saatjatest pälvivad raamatauhinnad **MEHIS SUMIN** Jõgevalt, **KATARIINA REINOJA** Tallinnast ja **KAI-RIIN KANARBIK** Ruhklast. Lembitu mõistatuse lahendas kõige kiiremini **PILLE MARKOV** Valgamaalt.

Rimonne sama sarja mängude omanikeks saavad **AALIKE APALEV** Vihasoolt ja **DORIS KÖLU** Laevast. Rimonne annab veel erinevaid ergutusauhindu, mille võitjad on **ANDO TEMMO TORM** Tallinnast, **JÜRI HERMAN** **JOHANNES BELDMAN** Rakverest, **HANS ERIK KULLA** Laevast, **REELIKA KÄRBLA** Vilustest ja **INGRID PLOOM** Mönustest.

Täname Kultuuriministeeriumi, Kultuurkapitali ja Hasartmängumaksu Nõukogu. Suur aitäh Haridus- ja Teadusministeeriumile, kes tellis ajakirja meie põhikoolidele!

HEA LAPS

SELLES NUMBRIS:

LAHEDAT LUGEMIST

Luulet: Anna-Maria Nugis, Annalene Ereline, Greetel Kala, Maria Antons-Valner — 4

Kirjalaps: Siim Markuse K-tähe jutt, Ines Safjanova „UFO“ — 5

Markus Saksatamme vanapagana-lugu — 6

Kirjalaps: Lisete Jänes, Johanna Taaler, Brianna Alexandra Berens — 8

Janusz Korczaki aasta — 10

Enda Naaberi jutt — 12

GALERII

Kaisukarujoonistuste auhinnatöid — 13

MAAILM MEIE ÜMBER

Mai Zernask raudrohust

Tere, lind! Peep Veedla ohakalinnust — 16

Aleksei Turovski talveuinakutest — 18

Järjehoidja — 19

Lahe vahetund: Väana Mõisakool — 20

Poster 1: „Viis legendi“ — 21

Poster 2: „Videviku saaga: Koidukuma 2“ — 22

TEE ISE!

Osavnäpp: Lully Gustavsoni järjehoidja — 25

Mustkunstnik Ande kaarditrikk — 26

Irise näomaaling: mardipäevakoll — 27

Sandra sööginurk: röstkaalisupp ja porgandisalat — 28

NUPUTA JA NAERA

Ilmar Trulli ristsõna — 29

Lembitu mõistatus, novembriin — 30

Tondijutte Jõgevalt — 31

Naeru-uss — 32

ELUMELU

Uudised: Kaisukarujoonistuste võistluse võitjad — 33

Eesti keele päev Petseris — 34

Simmo-Egert Jänese luuletus, legendivõistlus — 35

Thomas Scheileke koomiks — 36

Kino: „Frankenweenie“, „Viis legendi“, „Koidukuma“ — 37

Hobid ja huvid: Grete Kmito — 38

Siit ja sealt — 39

Sõber Veltzi rokikool: Jimi Hendrix — 40

Autonimed: Bentley — 42

Rimonne: Polly maja — 43

Rekato: Tacticu targad mängud — 44

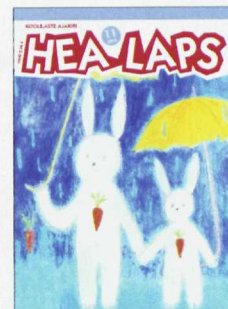
Ajakiri Hea Laps ilmub 1994. aastast

Väljaandja: MTÜ Hea Laps
Harju 1, 10146 Tallinn, tel: 631 44 28
e-post: hea.laps@mail.ee

Peatoimetaja: Leelo Tungal
Kujundaja: Vivika Kalt
Levi: Anna-Magdaleena Kangro

Trükk: Reusner AS
Ajakiri Hea Laps on autorikaitse objekt

Tellimine ja info: www.healaps.ee
meili teel tellimine@healaps.ee
ja Eesti Posti koduleheküljelt
Hind üksikmüügis 2,24

Kaaneplilt: Kaie Kali
lumememmesid ootavad
jänesed

* * *

Anna- Maria Nugis Viluste Põhikoolist

EILE NÄGIN MA EESTIMAAD:
minu armast kodumaad,
kus on metsad, põllud suured,
eesti keelt siin ikka kuulen.
Siin meil uhked koolid,
Eestimaast ma ikka hoolin.

MEIE VANA PUU

Annalena Ereline Kehra Gümnaasiumi 5.b klassist

Me akna taga on üks puu
ei lõhu teda tormituul.
Kahjuks ei saa õuest ta
kaasa tulla meiega.

Puul on kindlalt juured maas
käia edasi ei saa,
et tuleks tuppä täiega
ja veedaks õhtu meiega.

Kui vaatab aknast sisse kuu,
siis jälgib meid ka meie puu.
Lehed vaikselt liiguvad,
tuppä varje heidavad.

EI TAHA SAADA SUUREKS

Greetel Kala Nõmme Põhikoolist

Ma ei taha saada suureks,
sest suur on paha olla.
Tahan olla veel väike,
et saaks ronida tammepuul,
teha onni vana kuuse okstel.

Ma ei taha saada suureks,
sest suur on paha olla.
Tuleb hüljata mängud,
tuleb teenida raha,
leida uus kodu ja maksta arveid

Ma tahan saada suureks,
sest suur on hea olla:
saad mäletada minevikku,
kinkida kellelgi elu ja õnne.

ÕPETAJA

Maria Antons-Valner

Pühendatud Kuusalu Keskkooli
õpetajale Margit Vungile

Meie armas õpetaja,
nelja kooliaasta ajal
on meil iga päev sind vaja.
Igaüks saab sinult kiita,
kui ta oskab hästi liita.
Ja kui teebki mõne vea,
sina õiget vastust tead.
Lugemises abiks oled,
aitad tähti meelde jätta.
Sinuga meil hirmu pole –
sa ei jäta eal meid hätta.
Igal sammul meid sa aitad,
toetad, julgustad ja hoolid,
vahel peadki mõnel paitad.
Rõõmuga me käime koolis!

KOLE KATKEND KOLLASEST KOLLIST JA KAHVATUST KRIMPSUS KREEKLASEST

Hea Lapse keelerõõmuauhind
mullusel Sten Roosi võistlusel

Siim Markus Tallinna Kivimäe Põhikoolist

Kunagi kauges Kreekas kajastus koletuslik kangastus koledast kollasest kollist, kes kõiki kohutas kummitamise kaudu. Kasutati kaneeli, kanarbikku, kangi ja kila-kola, kuid kollane koll kummitas kartmatult kõiki kreeklasi.

Kord kavatsenud kollane koll kolida kangru keldrisse. Kogu kiivas kinnistu kartis kolli, kui kõikide kartjate keskele kõrgus kahvatu krimpsus kreeklane.

Kreeklane kuulis kollist, kes kummitab, kohutades kangru kinnistut. Kohemaid krõbistas krutskilik kreeklane kuningale kuvääri Kreekas kõlavate kohutuste kohta. Kuninga käsul koostati kangrule kiri, käsitlemaks küsimust, kuidas kollast kolli kahjutuks kohutada. Käsile kerkisid kõik karistusmeetmed.

Kreeka kihises kättemaksust, kirja käskjalaks karjutu kärbes. Kärbes kandis kogu kaadervärgi kangrule. Kaalukas kohus kolli kohta kehtestati kevadeks.

Kevad käes, kutsus kahvatu krimpsus kreeklane kokku küla kangedad kaamelid, kes kannaksid keldrisse kokku kartuli- kui ka küüslau-gukahjurid, keda koll kartis. Kella kuueks kostis keldrist kriginat.

Koll karjatas, kui kahtlased kahjurid kaktuse kombel kolli kõditasid. Koll kasutas kandu, karates kaera-jaani, kohutamaks kahtlasi kahjureid, kuid kahjuks kaotas kannatuse.

Kära kadus kella kaheksaks. Koll kahanes koos kahjuritega. Kahvatut krimpsus kreeklast kanti kätel kui kangelast!

Kreekas kaiguvad kuuldused kahvatust krimpsus kreeklasest kaasajalgi, kui keegi kavatseb kohutada kartmatut kogukonda.

Hannabel Müür,
Merlin Lepiksoo
Arte Gümnaasiumist

UFO

Ines Safjanova Võhma Gümnaasiumist

Siis, kui väljas oli pime,
maja taga juhtus ime.
Oma õhulaevaga
UFO maha prantsatas.

Jooksin kähku maja taha,
püksid kukkusid mul maha.
Ema hernepeenra sees
istus roheline mees.

UFO ronis oma laeva,
võttis kursi otse taeva.
Lõpuks UFO lendas ära,
tekitades palju kära.

Kuidas vanapagan kaubamajas hängis

Markus Saksatamm

Kui Vanapagan kaubamaja juurde jõudis, märkas ta Rehepappi. Ta katsus küll kohe minema lipsata, kuid oli juba hilja: vana tuttav oli teda märganud. Vähe sellest, ka talle järele tõtanud ja käisest haaranud.

„Kuhu sa, Vanapagan, ruttad?”

„Kaubamajja,” kohmas Vanapagan ning üritas end tüütu tuttava haardest lahti rapsata. „Mul on täna tööpäev.”

„Sa töötad nüüd kaupsis või?”

Vanapagan noogutas. Talle meenus tema endine töökoht trammijuhina. Siis sõitis ta ilusa punase vaguniga linna peal ringi ja oli oma ameti üle uhke. Ühel päeval aga tuli Rehepapp, mängis piletikontrolli ja pani trahviraha oma taskusse. Ja kui vahele jäi, ütles, et Vanapagan käskis. Endise trammijuhi silmadesse ilmusid pisarad.

„Kuule, kui sa juba siin töötad... Too kommi ja krõpsu,” lunis Rehepapp.

„Mul ei ole raha. Esimene päev, ei ole veel palka saanud.”

„Mis raha,” naeris Rehepapp. „Raha eest oskab igaüks kommi tuua! Aga varasta! Ära põe, pood on suur, keegi ei pane tähele. See on julguseproov.”

„Mis julguseproov?” puikles Vanapagan vastu.

„Kui ära teed, võtan su oma gängi.” Rehepapi näole ilmus nii saladuslik ilme, et Vanapagan lihtsalt ei saanud teisiti, kui küsis: „Mis gäng see siis on?”

„Hängime kaupsis ja vinname nänni,” seletas Rehepapp. „Minuga sa juba vahele ei jää. Olen vana kala. Võid mind usaldada, Vanapagan.”

Vanapaganale meenus sedamaid, kuidas Rehepapp oli proovinud ilma piletita kinno pääseda ja vahele jäänud. Ja politseis oli ta valetanud, nimetanud end Vanapaganaks.

Vanapagana käed tõmbusid rusikasse. Ta tõukas tülitaja endast eemale ja astus kaubamaja uksest sisse.

„Ise tead!” hüüdis Rehepapp talle järele.

Veidi aja pärast võis Rehepappi juba kaubamaja kommipoes märgata. Nüüd aga oli ta kampsuni selga tõmmanud. Muutusi võis märgata ka muus: tema kampsuni alla oli tekkinud päris korralik kõhuke.

Ta pani oma tühja ostukorvi teiste kõrvale ja astus turvavärvate vahelt läbi. Välisuks ei olnud enam kaugel, ta oli pääsemas. Juba kostis tema kõrvu tänavamüra. Siis aga langes ta õlale kellegi tinaraske käsi.

„Mis sul põues on?”

„Onu, ära jända!” vingus teolt tabatud Rehepapp. Tema kampsunipõu avanes ning põrandale kukkusid kirevad kommi- ja krõpsupakid.

„Mis su nimi on, vargapoiss?” küsis turvamees.

„Mina olen Potsataja.”

„Ära valeta!”

„Olen Batman.”

„Ära nüüd valeta! Su nimi on Rehepapp,” ütles turvamees. Rehepapp vaatas üllatunult oma tabaja poole. See oli Vanapagan! Turvamehe mundris ja puha. „Rägime, sõber...” alustas ta.

„Ei ole siin enam midagi rääkida,” teatas Vanapagan ametlikul toonil. „Meie, turvamehed, tunneme oma tööd. Võtke teatavaks, Rehepapid!”

Uku Sibul Kuristikü Gümnaasiumist

SEENEHALDJAD

Lisete Jänes Tudulinna Põhikoolist

Et meie sügisene seenelkäik õnnestuks, on seenehaldjad terve suve vaeva näinud. Nad kasvatavad noori seenehakatisi spetsiaalsetel kaitselappidel. See on keeruline töö. Ühel suvel oli aga seenekasvatuse ülevaataja tõbine ning tema töö pidi jääma õpilaste hooleks.

„Tule siia, Piisk!” hüüdis roosas kleidis haldjas ja osutas seenele, mis oli tõbiseks muutunud. Et luua teile ettekujutust toimuvast, selgitan pisut. Roosades kleitides haldjad vaatavad seened üle – kas need on piisavalt suured ega ole nende juures midagi tegemata jäänud. Sinised haldjad hoolitsevad seente veevarude eest, kollased kannavad korjamiseks kõlblikud seened metsa alla laiali ja valged ravivad haigestunud seenemikke.

Piisk kallast näidatud seenele ohtrasti vett. Ta ise ei märganudki seda. Sest vestles läheduses oleva kollase haldjaga, kes valmistus pontsakaid puravikke laiali tassima.

„Kuhu sa need viid?” uuris Piisk.

„Ikka metsa, ikka metsa!” vastas haldjas.

„Kas kaugele?” huvitus Piisk, ise aina seenele vett kallates. „Kas see töö on sulle meeldiv? Ega sa end liialt ära ole väsitanud?”

Seenekandja ei jõudnud neile küsimustele vastata,

sest eemalt lähenes suures ärevuses ja valgete hõlmade lehvides Meditsiin – paarast. „Mida sa teed: kukeseen on külmetunud, talle tuleb pisut sooja raviteed anda. Sina oled aga selle vaesekese lausa ära uputanud!”

Nende ümber kogunes teisigi seenehaldjaid, kes polnud Piisa tööga rahul. Kord oli ta seenehakatised kastmata jäänud ja need olid aia taha läinud, siis oli ta tähelepanematuses uhtunud ära kärbseseente täpid, aga sirmikud pääsesid liigkastmisest vaid tänu oma laiadele kübaratele.

Õnnetu haldjapiiga peitis oma näo kätega.

„Sisse!” kutsus vaikne hääl. Ülevaataja Seen-ne, kes oli küll tõbine, ajas end samblapadjal istukile. Piisk astus arglikult tuppa ja jäi ülevaataja ette kohmetunult seisma.

Seen-ne alustas: „Piisk, see ei ole esimene kord, kui sinu tööga rahul ei olda. Sa unustad oma ülesanded ja külvad segadust. Ma pean sulle ütleva, et...”

„Ei! Ei!” katkestas teda sinine haldjas. „Palun, ärge saatke mind ära!”

Seen-ne tegi imestunud näo ja lausus: „Ära ei saada me kedagi. Sinust võib asja saada hoopis teisel alal. Sinu äpardused ei ole tekkinud lohakusest. Sa oled suure südamega heatahtlik haldjapiiga. Sa muretsed, ega kollastel haldjatel seljad haigeks ei jää, lohutad haigestunud pisiseeni ja kuulad meeleldi seenevanakeste pajatusi. Mis oleks, kui sa asuksid õppima psühholoogiat?”

Piisk plaksutas rõõmust käsi ning lausus: „Jah!”

Brianna Alexandra Berens

EPUDRILLA

Brianna Alexandra Berens
Rahumäe Põhikoolist

Linnuema saatis oma lapse Irina jõe äärde kala otsima. Linnuema ise oli haige. Irina ütles ülbelt: „Ma ei saa praegu, suled on kammimata!” Ema tahtis Irinale õppetunni anda ja ütles: „Mine too siis jõest kuldkala!” Irina pugese jõe ääres hoopis põõsasse. Jõe äärde tuli konn. Irina hüüdis konnale: „Kui sa aitad mul jõest kuldkala kätte saada, siis näitan, kui ilus olen!”

Ta tegi nii paljude teiste loomadega, aga keegi ei tahtnud Irinat aidata. Irina lihtsalt eputas.

Nüüd hakkas ta nutma. Õnneks tuli liblikas ja aitas Irinat. Aga Irina ei eputanud enam kunagi.

KÕIGE UHKEM METROO

Johanna Taaler Tallinna Sikupilli Keskkoolist

Elas kord mutitädi. Ta elas kenas aias, kus oli tema kodu.

Ühel kenal suvepäeval otsustas ta rajada metroo. Tema tee kulges kapsapeenras, sinna ehitas ta Kapsa peatuse, ajades üles kõrge mullavalli. Pistis korraks pea välja ja uuris ilma. Näha polnud midagi. Nii otsustas ta edasi kaevata ja jõudis porgandipeenrasse. Sinna ehitas ta Porgandi peatuse. Nii rühkis ta muudkui läbi aia ja tegi aina uusi peatusi.

Nüüd aga oli aiapidajal kätte jõudnud rohimise aeg ja oh imet, mis ta leidis! Kogu aed oli täis metroojaamu! Vaatas ja uuris ja leidis muti metroo, see talle aga ei meeldinud. Aiapidaja kuulutas mutile sõja ja kõrvaldas kõik metroojaamad.

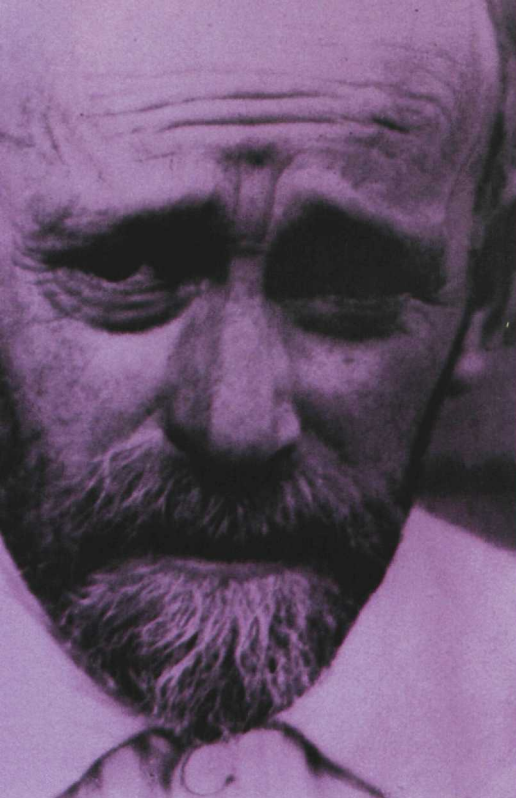
Mutitädi oli väga solvunud, aga kuna ta oli hästi töökas, kolis ta naabri aeda. Mutt ehitas sinna uued käigud ja metroojaamad. Selles aias elas koer, kellele uus külaline ei meeldinud. Koer Pontu asus igale poole suuri auke kaevama, et mutti, kes aina ehitas ja ehitas, kätte saada. Ent koer hävitas kõik selle, mida mutt ehitas.

Suures töotuhinas mutt ei märganudki, et seal oli veel metroosid, mida tema ei olnud ehitanud. Ühel päeval, kui ta oli eriti suures ehitamise hoos, pörkas ta kokku võõra muttionuga. Mutid otsustasid koos ehitama hakata. Kahekesi koos läks töö palju kiiremini. Nii nad jõudsidki enne maa külmumist kogu aia tunneleid täis kaevata.

Vanalinna Hariduskolleegium

Siis aga saabus talv ja nad jäid talveunne ning jätkasid oma tööd järgmisel aastal. Ja võib-olla elavad nad seal õnnelikult tänapäevani.

MEHISE MEHE AASTA

2012. aasta on Poolas kuulutatud **Janusz Korczaki aastaks**. Kes on lugenud Korczaki lapskuningast Macius Esimesest pajatavaid raamatuid, need ütlevad: on lastekirjaniku aasta! Kes teavad Janusz Korczaki elukäigust rohkem, need võivad lisada: õpetaja aasta, arsti aasta, lastekaitsja ja õigluse eest võitleja aasta.

Selline mitmekülgne mees oli Janusz Korczak!

Korczak, kes nimetas end rahvuselt ühtaegu nii juudiks kui ka poolakaks, kandis kodanikunime Henryk Goldszmit. Andekas sõnameister hakkas lõbusaid lugusid kirjutama juba väga noorena, kuid oma esimes-tes raamatutes „Tänavalapsed” ja „Salongilapsed” võttis ta üles tõsise teema: kuidas tunnevad end maailmas hoole ja armastuseta jäänud lapsed? Lasteprobleemidele pühendas Korczak kogu oma elu. Aga tegelikult ei piirdunud Korczak ainult kirjutamisega: ta töötas arstina lastehaiglas, oli abiks raamatukogus, lõi kaasa orbudekodu asutamisel ja asus veidi hiljem seda juhata- ma. Selles isevärki lastekodus, mis kandis nime „Nasz Dom” (Meie Maja), tegutses laste endi seltskondlik kohus, kus arutati ühiselt läbi kõik probleemid ja tüliküsimused ning kui vaja, siis lahati ka õpetajate-kasvatavate käitumist. Korczak oskas lapsi ära kuulata ning asutas koguni lasteajalehe nimega Maly Przegląd (Väike Ülevaade), milles avaldas peamiselt laste kirju ja omaloomingut ning oma nõuandeid noortele kirjutajatele. Vana Doktor varjunime all esines Korczak ka raadio lastesaadetes.

Kõigele sellele tegi lõpu II maailmasõda:

hitlerlaste üheks eesmärgiks oli juudi rahvuse hävitamine ning kõik Varssavi juudid pandi elama kinnisesse linnajakku ehk getosse. Korczakile olevat pakutud mitmeid pääsemisvõimalusi, kuid mehine pedagoog jäi oma õpilaste juurde ka siis, kui need viidi Treblinka koonduslaagrisse, kus nad gaasikambris tapeti. Janusz Korczak hukkus koos oma kasvandikega 1942. aasta augustikuus.

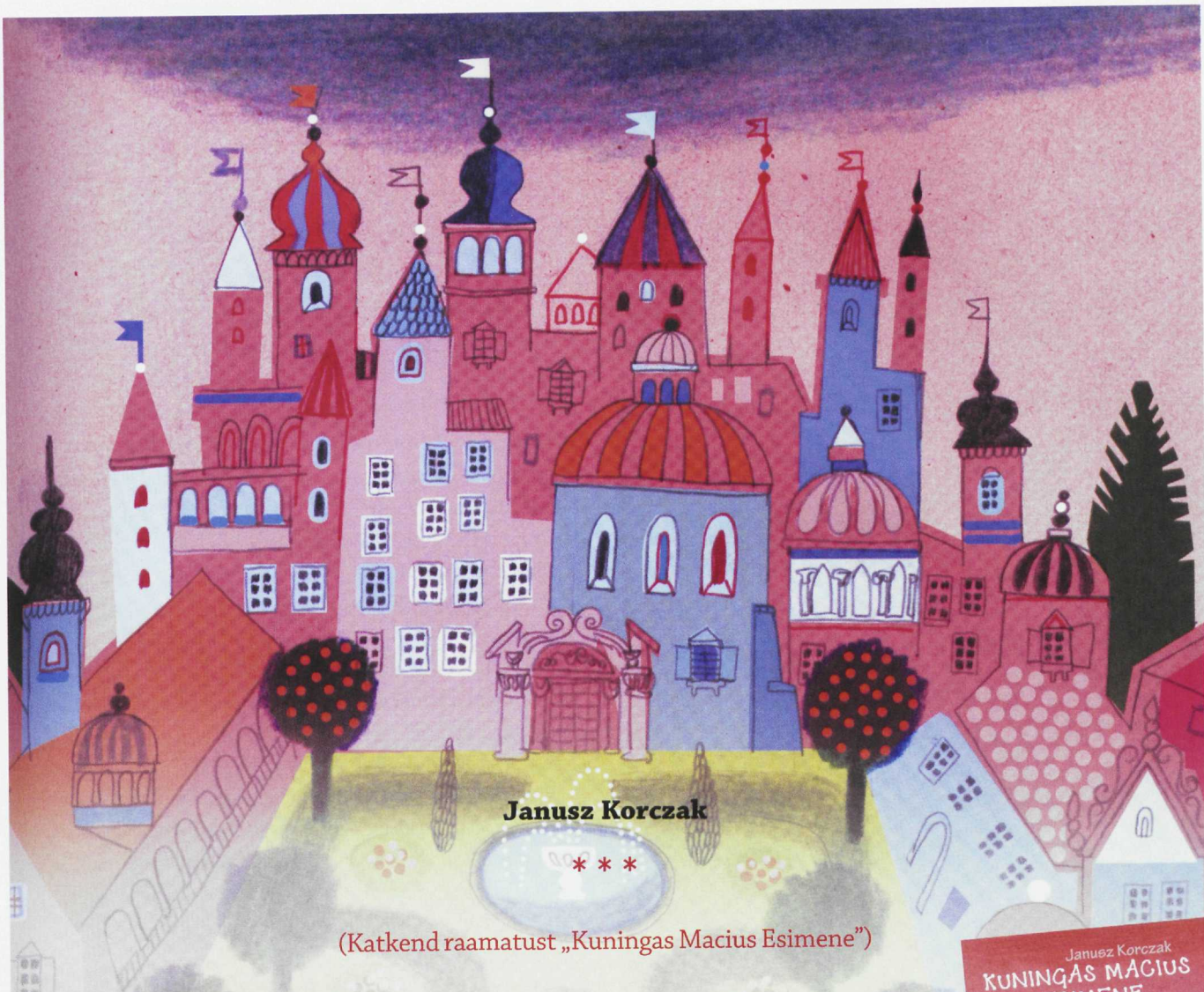
Pärast sõda autasustati teda postuumselt Poola Taassünni ordeni Rüütlistiga, samuti on talle püstitatud ausammas Iisraelis.

Korczaki aastat tähistatakse ka meil Eestis, ning selle patrooniks on proua Ene Ergma. Oktoobrikuus avati Eesti Lastekirjanduse Keskuses Korczaki raamatu „**Kuningas Macius Esimene**” illustratsioonide näitus, mille pidulikul avamisel viibisid ka piltide autor, noor ja andekas kunstnik **Marianna Oklejak** ning Poola suursaadik Eestis **Grzegorz M. Poznanski** koos kultuuri-

korraldaja **Slawomira Borowska-Petersoniga**. **Aleksander Kurtna** tõlgitud raamatu esmatrükki lugesid lapsepõlves juba teie isad-emad, nüüd avaldas kirjastus Tiritamm selle huvitava ja südamliku lasteraamatu kordustrüki, sedakorda siis Marianna Oklejaki uute ja värskete illustratsioonidega.

Tegelikult võiks igas koolis arutleda selle üle, kas ja kui palju peaksid lapsed osa võtma seaduste tegemisest ja nende täitmisest – lapskuningas Maciuse lood annavad mõtlemissainet tänapäevalgi!

(Katkend raamatust „Kuningas Macius Esimene”)

„Üks hetk, härrased. Ma pean läbi viima ühe reformi: homme peab iga õpilane koolis saama ühe naela šokolaadi.”

„Liiga palju,” ütles tervishoiuminister. „Kõige rohkem veerand naela.”

„Olgu veerand naela.”

„Riigis on kokku viis miljonit õpilast,” ütles haridusminister. „Kui šokolaadi peavad saama ka võrukaelad ja loodrid...”

„Kõik!” hüüdis Macius. „Kõik ilma vahet tegemata!”

„Sellise hulga šokolaadi valmistamiseks kulub meie vabrikutel vähemalt üheksa päeva.”

„Ja rongidel läheb üle riigi laiali vedamiseks vähemalt kolm päeva.”

„Teie Majesteet, nagu näete, teie käsku on võimalik täita alles kolme nädala pärast.”

„Pole midagi teha,” ütles Macius, aga endamisi mõtles: „Kui hea see on, et mul on kogenud abilised. Ilma nendeta ei oleks ma sedagi teadnud, kui palju šokolaadi tarvis läheb või kes peab seda tegema. Mulle ei tulnud pähegi, et seda tuleb üle riigi laiali vedada.”

Ent valjusti Macius seda ei ütelnud. Ta koguni tegi näo, nagu poleks ta rahul, ja lisas: „Palun siis, et sellest antaks homme ajalehtedes teada.”

„Vabandage mind,” ütles kohtuminister. „Kõik on väga kena, aga see pole mingi reform. See on ainult kuninga annetus

koolilastele. Kui kuningas Macius annaks välja seaduse, et iga kooliõpilane saab riigikassa arvel iga päev šokolaadi, siis oleks see iseasi. See oleks juba seadus. Aga nüüd on see kostitus, kingitus, üllatus.”

„Olgu pealegi kostitus,” nõustus Macius, sest ta oli väga väsinud ja kartis, et ministrid võivad veel kaua lobiseda. „Istung on lõppenud. Kõike head, mu härrad!”

Tõlkinud Aleksander Kurtna
© Poola Raamatuinstituut
© Aleksander Kurtna
© kirjastus W.A.B.2011

Foto: Enda Naaber

MU TUTTAV KRISTI

Enda Naaber

Tahaksin rääkida ühest väikesest tüdrukust, kelle nimi on Kristi. See nimi pandi talle kirjanik Heino Väli lasteraamatu „Kuukaraadža lugu” peategelase järgi. Sain seda teada, kui Kristi sai viie aastaseks. Ja siis ikka ja jälle viis mu tee Kristi koju. Ta on maalaps. Aitab emal lehma lüpsata, isal lambaid karjatada ning on õppinud selgeks lugemise. Ta ei loe ainult raamatuid, vaid ka ajalehti-ajakirju. Ehk nagu Kristi ise ütleb: „Tahan targaks saada!”

Mu tuttav Kristil on noorem vend ja vanem õde, kellega ta kodus mängib. Aga hiljuti ütles ta, et tal on nüüd ka sõber ja see on kass Kiiksu. Ta võib Kiiksuga terved päevad veeta. Räägib temaga, õpetab teda ja silitab. Kiiksu on seepärast Kristisse kiindunud ja tõestab seda oma toreda „mjäuga”.

Et Kiiksu ja koer Murka ei saanud omavahel hästi läbi, otsustas Kristi, et mõlemad tuleb õpetada. Ning teeb neile kaks korda nädalas pikki õppetunde, kuidas käituda. Ning ennäe imet! Kass ja koer ei kraaklegi enam omavahel. On isegi teineteist õppinud hoidma. Ja Kristil on selle üle hea meel.

Maalapsena on ta väga kiindunud loodusesse. Aitab kevadel lilleseemneid külvata, hoolitseb suure sõnajalaklumbi eest. Ja mis on kõige toredam – ta ajab lepatriinudega juttu. Need on ta lemmikud.

Kui ükskord Kristile jälle külla läksin, kinkisin talle kuus lepatriinudega klaasi. Kuidas Kristi rõõmustas! Ühest sellisest klaasist annab ta ka Kiiksule juua.

Kristi on üldse taiplik tüdruk. Mõistab kohe, kui ema on väsinud või isal on raske lambaid karjatada. Kristi pakub ennast kohe abiks. Ja see abi võetakse rõõmuga vastu. Tuleval aastal läheb Kristi kooli. Tal on juba kõik kooliasjad olemas.

Vahel ta joonistab valgetele paberilehtedele pilte Kiiksust ja Murkast. Need on vahvad joonistused.

Kui ma ükskord talt küsisin, kas ta teab, et kirjaonul Heino Vägil on lasteraamat Kristist, noogutas tüdruk naerdes pead.

„Ema rääkis mulle seda ja kinkis mulle ka selle raamatu. See on esimene raamat, mida lugesin. Pean raamatu-Kristit oma sõbraks. Vahel usaldan talle oma väikesi saladusi. Kas pole tore?”

Jah – on küll!

MINU ARMAS KASSIPOEG

Anastasia Maslova Kehra Gümnaasiumi 5.b klassist

Minu armas kiisu
on üks ilus kiisu.
Pruunid silmad tal,
sakid silme all.

Minu armas kiisu
kelle nimeks Miisu
on mu lemmikloom
talle salli koon.

Riided selga sean
salli ümber vean.
Kui ta õhtul putru sööb
mulle rõõmsalt nurru lööb.

KAUNEID MESIKÄPPI TEDDY-KARU 110. SÜNNIPÄEVALE PÜHENDATUD VÕISTLUSELT

GALERII

Anna Lisa Soosik Suur-Jaani Gümnaasiumist (12a)

Andreas Plk Juurikaru Põhikool (8a)

Loretta Kaart Gustav Adolffi Gümnaasiumist (8a)

Kairit Kalda Vaana Moisaakoolist (8a)

Johanna Rujand Kaistna Koolist (9a)

Tuuli Tiivel Tallinna 32. Keskkool (11a)

RAUDROHI ON LAUSA KODUAPTEEK

Mai Zernask

Raudrohi on Eestis üks tavalisemaid ja tuntumaid õistaimi, keda võib isegi linnas kohata.

Autori foto

Nähka piilus aknalaualt Juulimemme, kes parasjagu oli tegemas endale raviteed raudrohust.

„Juulimemm, mis taim see on, millest sa raviteed valmistad?” uuris Nähka

„See on raudrohi, mu sõbrake,” sai ta vastuseks

„Mille vastu see siis nii häa on?”

„Raudrohtu on ravimiseks kasutatud paljude haiguste puhul, millest tavalisemad on isutus, puhitused, verejooks, köha, naistehaigused,” pajatas memm.

„Värsketele löikehaavadele ja paisetele võib panna katkihõõrutud raudrohulehti. Raudrohi sobib hästi ka teesegudesse külmetushaiguste vastu ning raudrohu kevadisi värskaid lehti sobib segada salatisse ning suppidessegi. Veised ja lambad söövad ka lehti meelsasti. Raudrohul on nii iseloomulik lõhn, et seda taime on raske teistega segi ajada.”

„Oo, see taim on ju lausa koduapteek, räägi veel temast!” palus Nähka.

„Hariliku raudrohu 4-5 keelõit korviku serval on valged või veidi roosakad, õisiku keskosas on 12 – 20 kahesoolist määrdunudvalget putkõit, mis tolmuka-peade tõttu petlikult eemalt kollakad paistavad. Ühte kannast meenutavasse liitõisikusse mahub enam kui sada korvõisikut. Lehed peenelt liigestunud. Raudrohul on tugev vars, mis jääb talveks kuivanult püsti ja tuul ning lumesulamisvesi levitavad tema seemneid.”

„Kus see raudrohi kasvab?” pinnib Nähka edasi.

„Raudrohi on hästi tuntud taim kogu Eestimaal, kasvades õuedel, niidul, rannikul, söötis põllul, teeservadel, aga enamasti inimtegevusest mõjutatud kasvukohtadel. Kuna tema seemned võivad loomade seedekulgla kahjustamatult läbida, levitavad ka loomad teda mitmesugustesse kasvukohtadesse. Oma ladina-keelse nime on ta saanud Trooja sõja kangelase *Achilleuse* auks, kes kasutanud teda oma sõdurite haavade raviks; *millefolium* tähendab ladina keeles **tuhandlehine**, nagu raudrohu lõhestunud lehed ju ongi. Eesti inimesed kutsuvad teda ka **raudreharohi, raudreiarohi, verihein**. Vanarahvas pidas ju raudrohtu heaks veresulgemise ravimiks, eks siis sellest ka nimed. Rahvasuu räägib: „Lehed hõõrutakse puruks, pigistatakse sahvrt välja värskesse haava sisse, mis kohe haava kinni kasvatab, lehed köidetakse lapiga pääle. Raudrohi on ühaksa tõve vasta.” Raudrohtu on ammusest aegadest peetud pühaks taimeks paljudes maades. Näiteks Prantsusmaal ja Irimaal omistati seda Pühale Johannesele. Keltide iidset teadjamehed ennustasid raudrohu vartega ilma. Vana-Hiinas aga ennustatakse tulevikku 52 ühesuuruse kuivatatud raudrohuvarrega. Raudrohtu on seostatud ka maagiaga. Anglosaksi kultuurides usuti, et raudrohi kaitseb kurjuse eest.

Raudrohi on hästi tuntud taim kogu Eestimaal, kasvades õuedel, niidul, rannikul, söötis põllul, teeservadel, aga enamasti inimtegevusest mõjutatud kasvukohtadel.

Iirlased riputasid jaanipäeval koju kimbukese raudrohtu, et hoida eemal haigusi. Põhja-Ameerikast on pärit uskumus, et raudrohu abil saab kindlaks teha, kas väljavalitu petab või mitte. Kui neiu sügab raudrohuga nina ja sellest hakkab verd jooksma, on noormees truu. Paljud tänapäeva nõiad kasutavad raudrohtu füüsilist väge suurendavatel rituaalidel. On levinud uskumus, et raudrohutee annab nägemisvõime kadunud asjade leidmiseks. Varasematel aegadel peeti raudrohtu kuradile pühendatud taimeks, nimetades raudrohtu kuradi nõgeseks (*devils nettle*) ja kuradi mänguasjaks (*devils plaything*).

Harilikul raudrohul on ka 2 sugulast: võsa-raudrohi ja ta lähisugulane ida-raudrohi, aga rahva seas on need vähetuntud liigid. Võsa-raudrohul pole selliseid raviomadusi nagu harilikul raudrohul. Põhiline kasutusala on tal ilutaimena, kasvades hästi nii parkides kui ka aias. Arvukad aedsordid on kollaste kuni karminpunaste õitega, lisaks on aretatud ka täidisõielisi sorte. Looduses kasvab ta niiskematel puisniitudel, jõelammidel, metsaservadel ja kraavikallastel. Sagedasem on see liik Lääne-Eestis ja saartel. Seal kutsutakse teda **sapirohuks**.

Raudrohi on nii väärtuslik taim, et ta peaks alati ja igas kodus ravimtaimekapis aukohal olema. Tee on küll pisut mõru, kuid väärikalt vürtsikas ja tasub ennast ära tervise taastumisega. Siiski ei tohi raudrohuteed ka pidevalt juua, sest see võib põhjustada vere liigset hüübimist. Päevas ei tohiks juua üle ühe klaasi teed ja raudrohutee kõrval võib teha taimest hoopiski vanni,” õpetas memm.

„Palun mulle ka tassike seda imeteed!” hüüdis Nähka.

OHAKALIND

Peep Veedla

Ohakalindu kohates võib esmapilgul tekkida kahtlus, kas ehk pole mõni puurilind kusagilt koduaknast välja pääsenud. Selliseid kauneid kirju sulestikuga vidistajaid oleme ju siin põhjapoolkeral harjunud pigem just suurides pidama ja metsalinnud näevad tagasihoidlikumad välja. Kuid ohakalind on tegelikult meil täiesti tavaline looduslik linnuliik, vaatamata oma veidi eksootilisele sulestikule. Ega tal ju teab mis imevärve polegi sulestikus – punane nägu, kollane tiivatriip, valged põsed, kõhu- ja sabaalune, mustad tiivad, saba, pealagi ja kukal, pruunikas selg ja rind. Aga kombinatsioonis jätavad värvitoonid siiski veidi troopilise mulje.

Tegelikult on tänu huvitavale väljanägemisele ohakalinde ikka puuris ka peetud ja Lõuna-Euroopas peetakse tänapäevalgi. Küllap peetaks ka meil, kui seadused lubaks. Sest lisaks oma huvitavale väljanägemisele on ohakalinnud ka ühed igati lustakad linnud ning hoiavad oma pideva „tiglitamisega” alati positiivsed noodid õhus. Kes ohakalinnu „keele” korra selgeks saanud, kuuleb neid kevadel ja suvel enda ümber vägagi sageli toimetamas, sest vaatamata nende tähelepanuväärsele väljanägemisele me neid sel värviderohkel ajal silmadega väga tähele ei panegi. Nimelt tegutsevad ja pesitsevad ohakalinnud enamasti

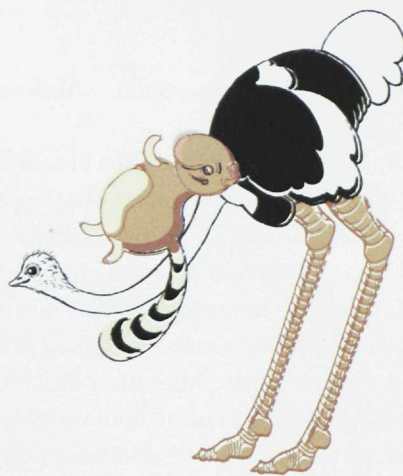
pargipuude võrades ning kuna tegemist on ikkagi pisikeste laululindudega, siis võivadki nad sootuks märkamata jääda. Vaatamata sellele, et neid meil kuni 60 000 paari pesitseb. Nii et tasub ohakalinnu tiglitamine mõne linnuhäälte plaadi pealt või internetist üles otsida ning meelde jätta, tema laul on vaatamata oma kiiretempolisusele piisavalt omanäoline. Mitmetes keeltes on tema häälsused ka nimele kõla andnud: saksa keeles Stieglitz, soome keeles tikli, rootsi keeles steglits, taani keeles stillits jne. Kuna ohakalindude lauluperiood on üks pikemaid – märtsi lõpust augustini välja –, on tiglitamise tähelepanemiseks võimalusi palju. Ja tege-likult aastaringselt, kuna ohakalind tiglitab ka teiste omasugustega suheldes, see ongi ohakalindude keel.

Talveperioodil võib tiglitamise kuulmist piirata pigem ohakalindude vähesus. Sest enamus neist troopilise väljanägemisega kaunitaridest rändab talveks siiski Lõuna-Euroopasse või Põhja-Aafrikasse, kuid õnneks tuleb meile jällegi põhjapoolsetest maadest pärit ohakalinde ning lootus neid kohata püsib siiski aastaringselt. Ka nüüd, novembris. Ja just talveperioodil ongi ohakalinde lihtsam märgata, kuna looduses on värve vähem ning tänu sellele pääseb ohakalinnu värvikus paremini mõjule. Ning lihtsam on neid

Fotod: Leili Roosalk

Sest lisaks oma huvitavale väljanägemisele on ohakalinnud ka ühed igati lustakad linnud ning hoiavad oma pideva „tiglitamisega“ alati positiivsed noodid õhus.

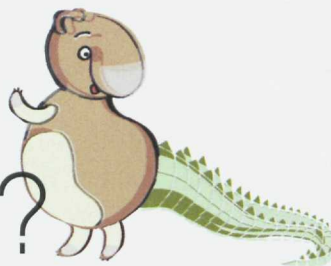

märgata ka seetõttu, et talvel neil puude võradesse eriti asja pole, toitu otsivad nad enamasti umbrohustunud aladelt, toitudes ohaka-, takja- ja muudest umbrohu-seemnetest. Vaid esimestel elupäevadel toidavad ohakalinnud oma poegi putukatega, kogu ülejäänud elu on nad taimetoitlased. Teravatipuline nokk võimaldab pisikesi maitsvaid seemneid kätte saada. Kui peaks ohakalindude salgake lindude toidumajakesse sattuma (mida juhtub küll väga harva), siis maitsevad neile

mõistagi ka päevalilleseemned. Ning ka raps ja kaer ja muud hõrgutised, mida oleme neile puistanud, aga ennekõike meeldib ohakalindudele neid seemneid siis nokkida maast, mitte toidumajakese seest. Kui ohakalinnud oskaksid toidumajakese üles otsida niisama hästi kui tihased või rohevindid, oleks nende elu eestimaises talves palju lihtsam.

Igal juhul linnusõbra päev on saanud rõõmsad värvid alati, kui ohakalinnuga õnnestub kohtuda.

TOIDUPANK VÕI TÜHI KÕHT?

Talve tulekul avastavad paljud kilpkonnaomanikud, et nende lemmikud muutuvad kuidagi uimaseks ja püüavad kusagile peitu pugeda. Loomaarstid ütlevad küll, et inimeste seas elavad stepikilpkonnad võivad ka talveuneta toime tulla, kuid võimaluse korral võiks neile siiski talvekuudel võimaldada jahedas kojast, garaažis või verandal uinakut teha. Enne talveunne jäämist soovitatakse stepikilpkonna veel paar nädalat näljapajukil pidada. Kuidas siis nii? Karude ja siilide kohta kõneldakse ju otse vastupidist – nemad pidavat ennast enne talveunne jäämist päris priskeks pugima. Samas tekib ka õuekoertel külmade tulekul lausa hundiisu, kuid kes oleks näinud talveunes viibivat Pontut või Krantsi?

Selle küsimuse peale lausub loodusteadlane **Aleksei Turovski**:

„Stepis elavad kilpkonnad liiga külma ilma ei talu – nemad poevad külmade tulekul sügavale maa alla peitu ning jäävad seal päris mitmeks kuuks talveunne. Kõigisoojalase kehatemperatuur on sellal madal ja ta siseorganid ei tööta, seepärast peabki ta enne uinumist „dieeti” pidama. Unne jäävad ka maod, sisalikud ja kõik maismaaputukad – nende kehatemperatuur on sama mis mullal või puidul. Ka meie konnad poevad talveks põhjamutta ja jäävad justkui pooleldi elus seisundisse: süda lööb neil vaid korra iga kahekümne minuti tagant ja nad hingavad paar korda tunnis, mõni aga terve ööpäeva jooksul vaid viis korda.

Enne uinakut tuleb pekki koguda!

Kuid seda, et tubli õuekoer talveunne võiks jääda, ei maksa küll karta! Imetajatest võivad endale talveund lubada ainult need, kes suudavad oma kehasse koguda niisugused varud, mis tagavad selle, et nende kehatemperatuur talvekuude jooksul ei lange. Talveunne jääva-

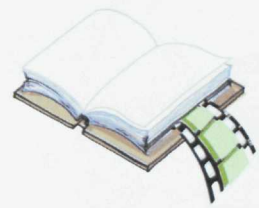
tele loomadele on loodus andnud oskuse oma ainevahetust tublisti aeglustada. Eelmises numbris rääkisime jääkaruemast, kes rajab endale lumme uhke „magamis-toa” ning sööb enne uinumist vähemasti paarisaja kilo jagu hülgeleha, marju ja rohelist ollust. Jääkarupojad tulevad ilmale ema uinaku ajal ja peavad paar-kolm kuud saama söönuks rammusast emapiimast. Meie metsades elutsevad pruunkarud kasutavad sama nippi, ainult et nendele piisab nahaaluse pekikihi kasvatamiseks sajast toidukilost. Talveuinaku ajal kulub suur pekivaru marjaks ära: kuidas muidu saaks karumamma imetada oma pojakesi, kes sündides on vaid 900 grammi raskused! Kevadel, kui üheskoos ärgatakse, on karuema pekikilod kadunud nagu tina tuhka.

Ka mägrad teevad sügisel tublid söömatalgud ja poevad siis oma urgudesse tukastama. Samuti talitavad ka meie metsadesse 1950ndatel aastatel sisse toodud kährikkoerad – nemad on, muide, ainsad koerlased, kes talveuinakut teevad. Siilidki on meistersööjad, kes teavad, et kui nad sügise jooksul pole ennast priskeks pugunud ja paksu leheteki sisse mähkunud, siis võib juhtuda, et nende pisikesed silmad enam kevadet ei näegi...

Kõigil pole toidupangavarusid

Kõik need loomad, kes endale naha alla „toidupanka” luua ei saa, peavad talvelgi toidu hankimisega toime tulema. Metssead võivad küll uhkeldada üsnagi paksu pekikihiga, kuid talveuni ei tule nende soojalt maalt pärit loomade puhul kõne allagi.

Paigalinnud – tihased, leevikesed, varblased ja teised tiivulised, kes talveks soojadele maadele ei lenda – vajavad samuti talvel tugevat kõhutäit. Aga neile võid abikäe ulatada ka sina, hea loodusesõbrast lugeja!”

Kummitab küll, aga lõbusasti

Kristiina Kassi raamatute nimekirja lisandus nüüd vahva jutukogumik „**Õpetaja Kusti kummitab**“, milles on lisaks lõbusatele lugudele ka üks väike näidend. Jutud sobivad lugemiseks nii väiksematele kui ka suurematele, sest isevärki tegelaste seltsis ei hakka igav kellelgi ja kummitav õpetajagi pole mingi kuri olevus. Kristiina Kassi tegelaste galerii on mitmekesine: saame tuttavaks nii isevärki kassi kui ka haldjate, päkapikkude ja laste ning nende vanematega. Hea Lapse lugejatele pakub kindlasti erilist huvi juft „Kaks printsit“, mille teise osa kirjutamisel löid omal ajal nemadki kaasa. Seekord ei joonistanud Kristiina Kass oma raamatupilte ise, vaid palus seda teha **Heiki Ernitsal** – küllap selleks, et talle endalegi oleks raamatus üllatusi. Lustliku juturaamatu andis välja kirjastus **Tänapäev**.

Väike hiiglane Junts

Inglise kirjanik **Janet Foxley** hakkas kirjutama lasteraamatuid, kui ta oma lapsed olid veel väikesed. Nüüd, kus nad on juba täiskasvanud, tekkis pensionäripõlve pidaval Foxley'l, kes elab koos oma skulptorist mehega vanas talumajas, tahtmine kirjutada lasteraamat maailma kõige väiksemast hiiglasest, ning kirjaniku üllatuseks pälvis tema fantaasiaküllane jutustus „Muncle Trogg“ lugejate vaimustuse nii Inglismaal kui mujalgi.

Raamat on ilmunud 20 riigis – nüüd siis **Ajakirjade Kirjastuse** kaudu ka Eestis. **Anna-Magdaleena Kangro** tõlkes sai väike hiiglasepoiss nimeks Junts Trönn. Juntsul on vend Kriiks ja õde Puups – kõik ilusa halli soolatüükatäpilise näonaha ja logisevate hammastega. Kunagi on hiiglased olnud inimsööjadki, kuid pärast seda, kui inimesed – ehk pisikesed, nagu koletsed ise ütlevad – õppisid püsse kasutama, on pisikeste söömine keelatud. Aga ärevaid kokkupuuteid pisikestega on raamatus siiski, samuti ka kõvasti huumorit. Naljaked on ka **Steve Wellsi** illustratsioonid.

Lõbusast raamatust tehakse kuuldavasti animafilmi, ning juba on Inglismaa lugejate ette jõudnud ka raamatu teine osa „Junts Trönn ja lendav eesel“.

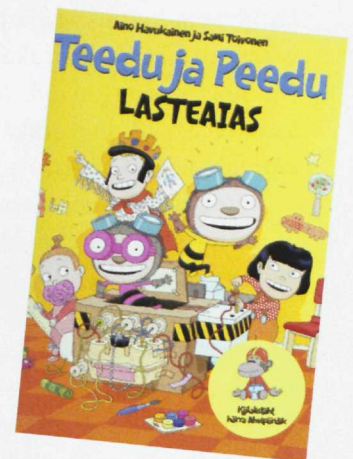
Koolitüdruk Kirsipii tuliste tunnete kütkes

Kirjastuse **Varrak** uus noorsooraamat pajatab abiturientidest, kellel on erikummaline nimi – Kirsipii. Erikummalised on ka Kirsipii elujutumused, kuigi alguses kinnitab ta lugejatele, et on täiesti tavaline koolitüdruk – veidi ülekaaluline, mitte just eriti pop oma klassis, kuid mitte ka viimaste seas. Ent kui klassi tuleb uus õpilane – süngevõitu iluga noormees Ruuben –, siis hakkavad Kirsipii elus toimuma kummalised lood: kehakaal läheb iseenesest paika, kõik soovid täituvad ja isegi uisutamine saab hetkega selgeks. Ruubenil oleks nagu mingeid üleloomulikke jõude... ja mõne aja pärast selgubki, et ta ei kuulu tavaliste surelike sekka. Põnevaid sündmusi on raamatus palju, ning kindlasti meeldib paljudele tüdrukutele end peategelasena ette kujutada. Noorsooromaani „**Ruubeni liblikad. Kirsipii**“ autor **Kiiri Saar** on hariduselt õpetaja ning elab Hiiumaal.

Lugemist ja vaatamist väiksematele

Eesti Päevalehe kirjastuse Hea Lugu ilmutatud **Aino Havukainen** ja **Sami Toivonen** raamat „**Teedu ja Peedu lasteaias**“ valmistab kindlasti rõõmu väikeõele või -vennale, kes käib lasteaias või valmistub sinna minema. Võiks ju arvata, et mis seal lasteaias ikka erilist juhtuda saab, kuid Teedu ja Peedu, kummalise Kummavere küla poisid, on seikluste peale mihklid. Enda arust lähevad nad küll Vesinupu spaasse loteriiga võidetud lõogastuspäeva nautima, kuid kogemata kombel satuvad hoopiski Mesinupu lasteaeda. Rannamantlite ja ujumisprillidega poisid imestavad algul, et need massaaži asemel pudruga kostitatakse ja basseiniskäiku asendab muinasjututund, ent kui väikemehed saavad koos teiste mudilastega õppida uut kevadnäidendit, siis on nad lausa õnnega koos. Raamatus on palju suuri lõbusaid pilte, mida on mudilastel huvitav uurida. Toreda lasteaiaraamatu on tõlkinud **Hille Lagerpets**.

VÄÄNA MÕISAKOOLIS

Maire Sirel, tervisepsühholoog

Kus Väana mõisakool asub? Pool vastust küsimuses peidus – kool asub **Väana mõisas**, Harjumaal. Selles, ligi **700** aastase mõisaajaloo paigas olla kivist vasallilinnus asunud juba aastal **1325**, millest annavad aimu tänaseni säilinud varemed mõisa pargiservas. Suursugune **barokkstiilis mõisahoone** on valminud enam kui **200** aastat tagasi (1784) itaalia arhitekti kavandite järgi. Kooli ajalugu mõisas ulatub **157** aastat tagasi (27.01.1855). Mõisa omanikud **von Stackelbergid** on haridust ja kultuuri pidanud eriti suureks väärtuseks, omanud uhket raamatukogu ja ainulaadset kunstikogu. Nii mõisahoone kui teda ümbritsev park on ise samuti **kunstiteosed**. Ilus unikaalne mõisaansambel on **81** lapselise koolipere käsutuses.

Vahetunniks mõisaparki, puude keskele! Mängima näiteks mängu **uka-uka, mina prii!** Mõisakooli lapsed just nõndamoodi teevadki. Väana mõisapargi puudel võib vanust olla üle **200** aasta ja enamgi veel. Peahoone lõunapoolsel küljel on inglise stiilis vabakujuline pargiosa, pargitee raamistuseks „ajalugu näinud“ auväärne graniitpostide rivi. Põhjaküljel on esiplaanil avar muruväljak ja purskkaevuks mõeldud ümar bassein, taustaks **lugematu hulk põliseid puid**, paekivist piirdeaiad ja vetepeegliks tore tiik. Park on rajatud aastatel **1830 – 1850** legendaarse mõisaproua **Pauline Luise von Stackelbergi** ideede kohaselt, kelle auks nüüd seisab mõisapargis mälestuskivi.

Park on paradiis. Huvitav teada, et sõna „paradiis“ on pärit kreeka keelest ja tähistabki nii aeda kui ka parki. Paradiislik tähendab **midagi täiuslikku, vaimustavat** paika, õnnelikku, muretut

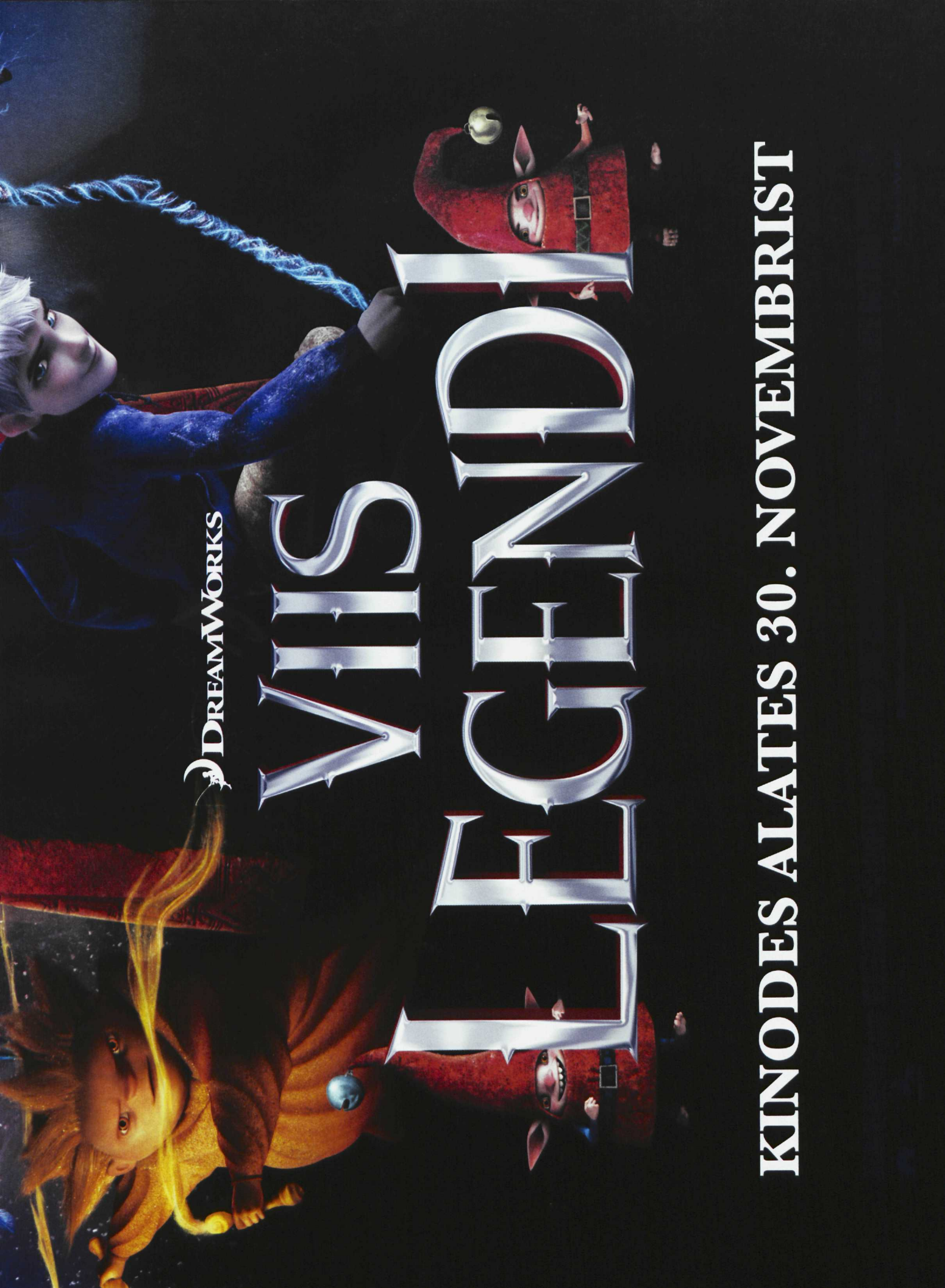

olukorda. Paradiislik võiks ka öelda võimaluse kohta järjepannu viibida seesuguses põlises pargis, sealses looduslikus keskkonnas ringi joosta ja mängida või lihtsalt ringi vaadata ning kuulata. Iga hetk on pargis eriline. Öeldakse, et **puud on tarkuse kandjad**. Puudel tööpoolest ongi kogu aeg meile midagi öelda – aastaja, ilmastiku, oma eluseltsiliste ja samuti ka inimeste kohta, kelle võimuses on olnud pargi eluiga pikendada ning teda hoida. Kes mõisapargi puudel meelsasti elutsevad? Vanad puud, teadagi, on head elupaigad lindudele, oravatele, samblikele, seentele. Huvipakkuv on ka pargi rohttaimestik. Park on haruldastele taimeliikidele soodne kasvukoht.

„See, mida me mõtleme, on inspireeritud sellest, mida me näeme“. Selle raamatust „Park on paradiis looduses ja kunstis“ pärit mõttetera autor on inglise poeet Joseph Addison. Väana kaunis mõisamaja ja park – „*mu kallis kodukool, mis õpetanud oled mulle, mind saadab elus igal pool*“ – nii ütleb kooli vilistlane

laulja **Siiri Sisask** oma koolile kingituseks loodud laulus **„Tänutäht“**. Väike mõisakool väikeses maakohas, mõeldud ümbruskonna külade lastele – see ongi üks tänuväärset suur asi.

DREAMWORKS

VIIIS LEGEND

KINODES ALATES 30. NOVEMBRIST

videoviku saaga

Koivukunta

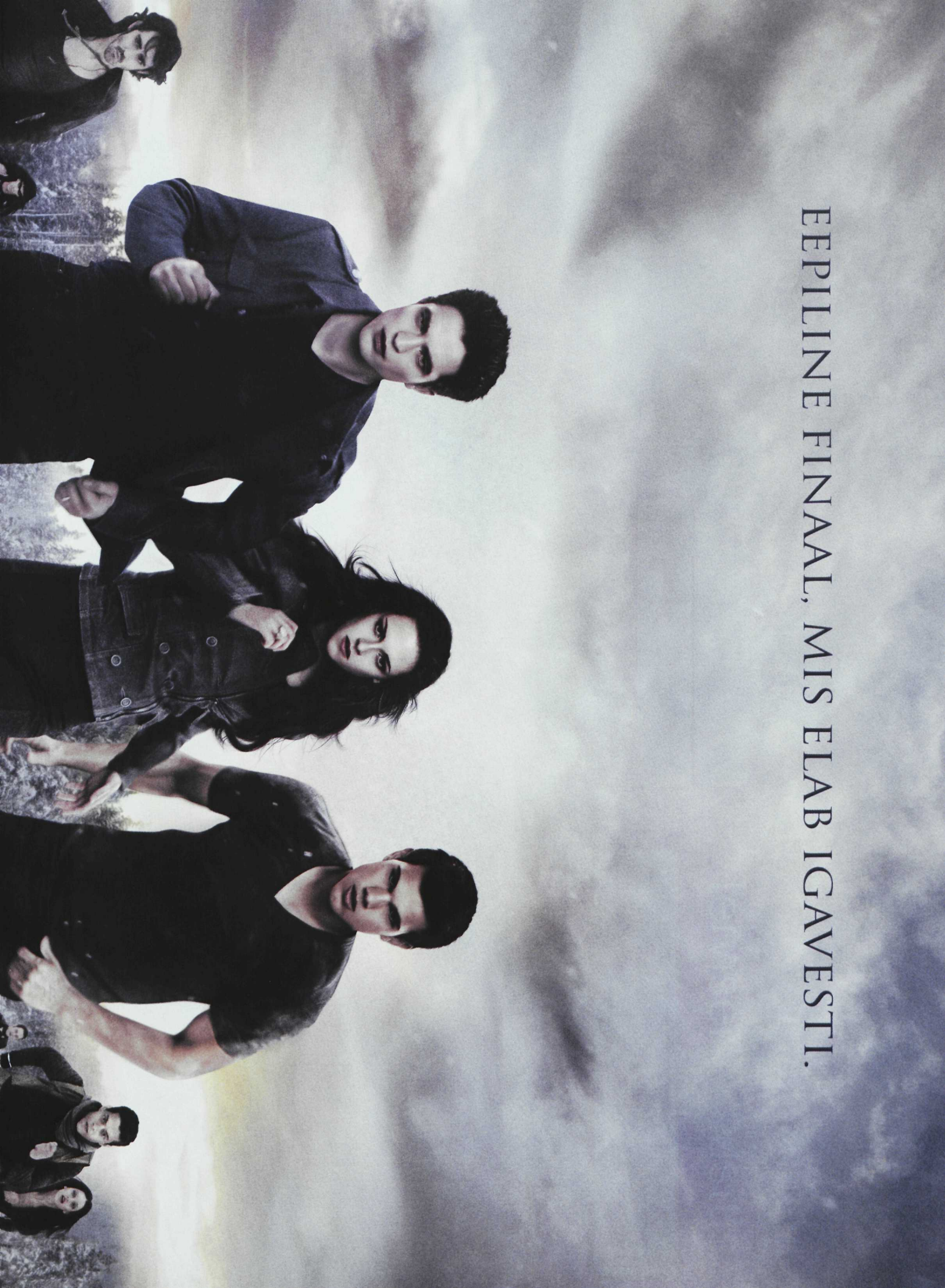
osa 2

SUMMIT ENTERTAINMENT PRESENTS "THE TWILIGHT SAAGA: BREAKING DAWN - PART 2" A TEMPLE HILL PRODUCTION. MARGARITA WITH SUNSHINE ENTERTAINMENT. KRISTEN STEWART ROBERT PATINSON TAYLOR LAUTNER BILLY BURKE PETER DINKLE
ELIZABETH REASER KELLAN LUTZ MIKKI REED JACKSON RATHBONE ASHLEY GREECE WITH MICHAEL SHEEN AND DAKOTA FANNING CASTING DEBRA ZANE CSA COSTUME MICHAEL WILKINSON MUSIC CARTER BURWELL MUSIC ALEXANDRA PATSYANIS
LONDON VIRGINIA KATZ, A.C.E. PRODUCTION RICHARD SHERMAN DIRECTOR OF PHOTOGRAPHY MARYKAY ASH PRODUCED BY BILL BANKERMAN EXECUTIVE PRODUCERS MARTY BOVEN GREG HODGARDIAN MARK HORGAN GUY OSFARY PRODUCED BY VICKI JOHNSON KAREN ROSENHEIT STEPHENIE MAYER
THE MOVIE "BREAKING DAWN" BY STEPHENIE MAYER SCREENPLAY BY MELISSA ROSENBERG DIRECTED BY BILL CONDON Original Motion Picture Soundtrack Available On iTunes Records

Breaking Dawn - The Movie.com

EERILINNE FINNAAL, MIS ELAB IGAVESTI.

FILMIDE **SHREK** JA **KUNG FU PANDA** LOOJATELT

DEKORATIIVNE JÄRJEHOIDJA ISALE

OSAVNÄPP

Lully Gustavson

Ühes Hea Lapse numbris õpetasin sind meisterdama paberist põimtehnikas järjehoidjat, kuid palju kauem peab vastu riidematerjalist järjehoidja. Kõige lihtsam on seda teha viltriidest. Selleks löika paksemast viltriide tahvlist 3 cm laiune pikk riba. Huvitavamad riba ääred saad, kui löikad siksak-kääridega. Riba keskele esialgu traagelda ja seejärel õmble väikeste pistetega ühevärviline, ruuduline, täpiline või jõulupäraselt sätendav dekoratiivpael. Riba otsad õmble läbi, et pael ei hargneks. Neid võid ka narmastada. Hästi sobib kaunistamiseks ka õrn ja õhuline pitsiriba. Selline järjehoidja sobib kingiks kõigile pereliikmetele, ka sõpradele. Kaunistuseks võid kasutada isegi litreid ja hästi väikesi pärleid. Soovin sulle rohkesti ilusaid perega koos veedetud hetki!

LEMBIT HIILGAB KÄTEOSAVUSEGA

Mustkunstnik **Ande**

TRIKK

Pikkadel hämaratel sügisõhtutel oli Lembitu pere üheks meelisajaviiteks kaartide mängimine. Et mängud ausad oleksid, pidi Lempis lubama, et ta mõne trikiga endale paremaid kaarte ei võlu. Ja kuigi poiss mängides tõepoolest trikke appi ei võtnud, kasutas ta juhust oma käteosavuse demonstreerimiseks siiski. Näiteks ei seganud poiss kaarte mitte tavaliselt, vaid hoopis efektselt. Kuidas täpselt, seda kõrvalolevatelt piltidelt näedki.

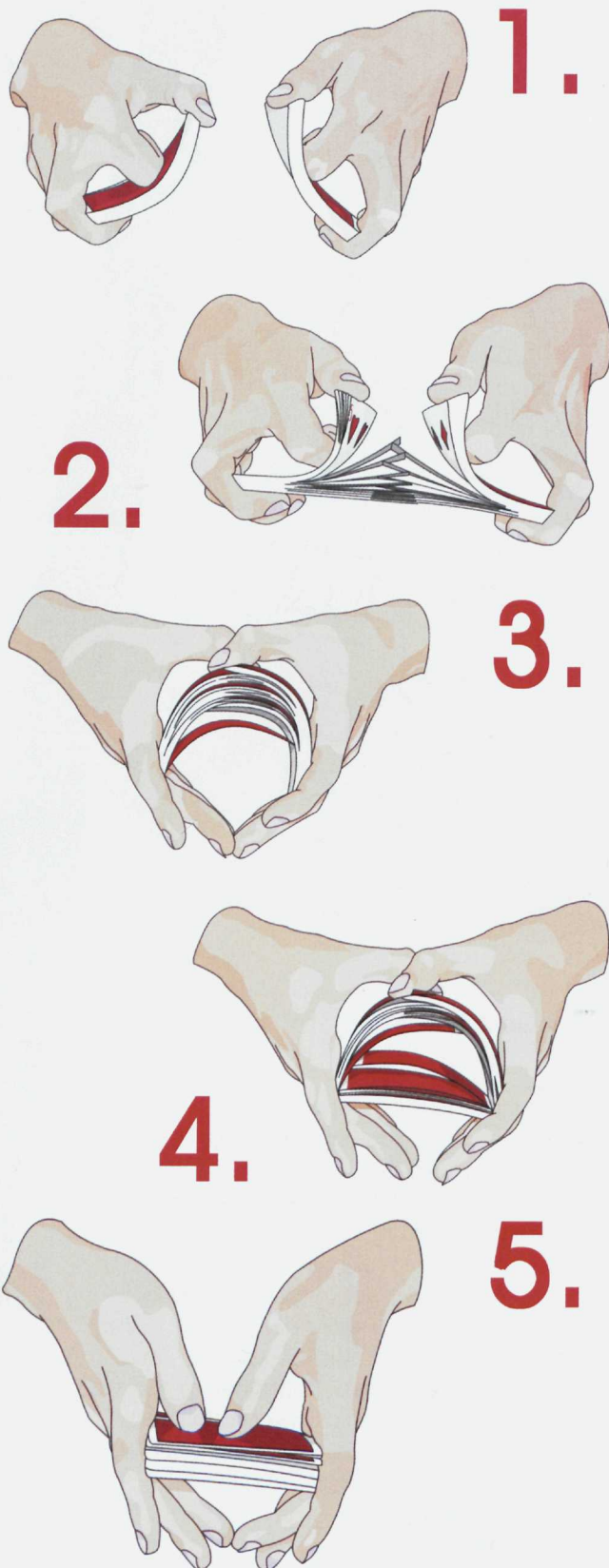
Et selline kaartide segamine sujuvalt välja tuleks, peab palju harjutama. Alguses ei tahtnud see Lembitul õnnestuda.

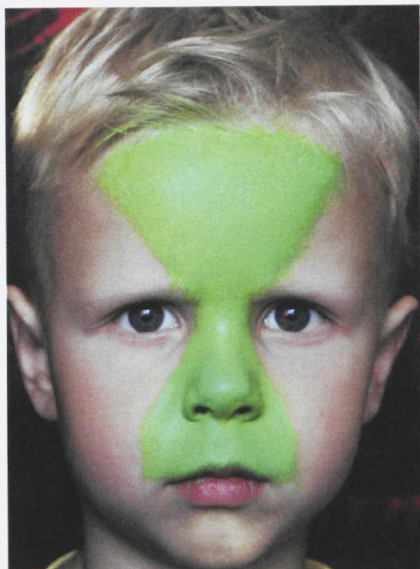
Kiiresti kipub tekkima ka tunne, et käed on liiga väikesed ja seetõttu ei saagi selline kaartide segamine välja tulla. Ära lase end aga heidutada – näiteks Lembit õppis kaarte niimoodi segama juba kümne aastaselt.

Ainus saladus on pidev harjutamine, aga kui oled efektse segamise juba käppa saanud, avaldad kindlasti kõigile sõpradele muljet.

KUIDAS SEGADA KAA RTE NAGU LEMBIT?

1. Jaota kaardipakk võrdselt kaheks ja hoi a neid pakke nii, nagu joonisel näidatud – põial toetamas ühte otsa, nimetissõrm kõverdatuna paki taga ning ülejäänud kolm sõrme toetamas paki teist otsa. Tõmba pöidlaga kaarte veidi tagasi, nii et nad koolduksid nimetissõrme ümber.
2. Hakka mõlemast pakist kaarte ükshaaval „vabaks“ laskma – lase neil pöidla alt välja libiseda. Erinevatest pakkidest kaartide otsad peaksid sentimeetri-poolteise ulatuses teineteise peale minema. Parima tulemuse saad, kui kaardid on täpselt vaheliti – üks kaart esimesest pakist, teine teisest, kolmas jälle esimesest ja nii edasi.
3. Aseta mõlema käe pöidlal kaardipakkide kokku puutekohale ning painuta kaardid kumeraks, nagu joonisel näidatud. Painutades hoi ülejäänud sõrmedega kaardipakkide otstest endiselt kinni, muidu hakkavad kaardid libisema. Kui kaardipakk on sama kumeraks painutatud nagu joonisel, lükka kõik sõrmed peale põialde sirgeks.
4. Lõdvenda nüüd haaret, liigutades käsi sõrmede poolt teineteisest veidi eemale. Kaardid hakkavad alla libisema ja moodustavad ühe paki.
5. Ja ongi kaardid segatud!

Võta švamm, tee niiskeks ja hõõru rohelise värviga kokku. Nüüd tupsuta sellega näo keskosa, nii nagu pildil näidatud.

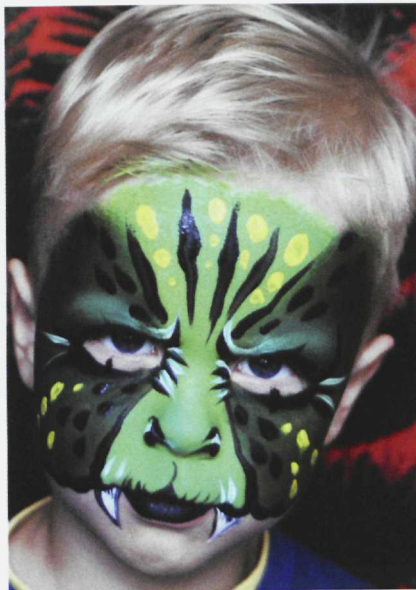
Kasuta švammi teist külge ja kata tumedama rohelisega näo ülejäänud osa, välja arvatud lõug.

Võta pintsel ja tee kokku valge värviga. Sellega saad maalida kihvad ja tulevaste kortsude kõrgamad osad. Kulmu juurest tupsuta maalitud joon puhta švammiga üle, et tekiks pehmem üleminek, nii tundub kulm tugevam ja kurjem.

Loputa pintsel ja tee kokku musta värviga. Sellega saad luua kortsude sügavamad kohad ning anda näole vajaliku kontrasti. Samuti värvi ära huuled ja tee näole täpid ning triibud.

Loputa taas kord pintsel, et saaksid kasutada kollast värvi ja teha täpikesi.

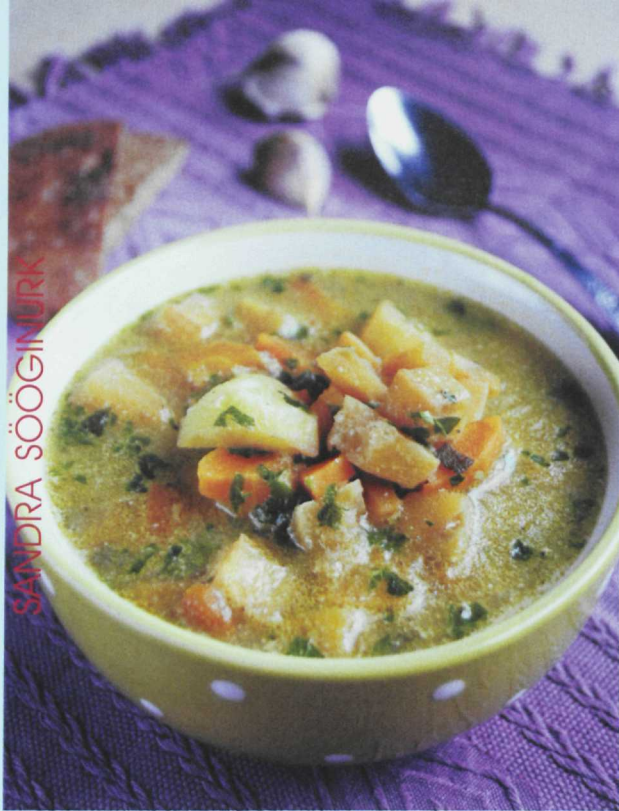

Kui soovid, et kollil oleksid ka kinniste silmadega „silmad avatud“, siis värvi ära ka silmalaud. Kui kollane värv on laugude peal kuivanud, siis tee sinna keskele must triip.

Küüned külmetavad, suu naerab!

Iris Müntel

Kohe-kohe on tulemas mardipäev ning tuntuim mardipäevakomme on loomulikult mardisantide ringjooksmine. Algselt käisid seda tegemas ainult noormehed, aga tänapäeval pole vahet, kas mart on poiss või tüdruk, sest varbad külmetavad ju ühtemoodi. Sellel iseäralikul päeval on tavaline näha lapsi tumedais rõivastes, pahupidi kasukates ja rohmakates maskides. Mõnel pisikesel sandil võib näha lausa pikka habet või loomakostüümi. Miks mitte aga kasutada värve ja muuta nende abil oma nägu tundmatuseni? Kindlasti ei pea seda maalingut kasutama ainult mardipäeval, eks kolle võib vaja minna ka teistel puhkudel.

SANDRA SÖÖGINURK

KOKKA ISE!

Sandra Vungi retseptid ja pildid

Ja hiilibki pimedus ja jahedus koos novembrikuuga ligi. „Kõtt!“ ütlen neile ja süön kahe suupoolega päikeselist porgandi-kaalikasalatit ning maitsvat ahjuköögiviljasuppi. Ja hakkabki kohe parem ning suu on naerul. Proovi sinagi!

Röstkaalikasupp rohkete ürtidega

Matkasin keldrisse, kust varusin natuke kaalikaid. Kuna kaalikast pidi just supp sündima ning kaalikapüreesupp mulle väga ei meeldi, siis mõtlesin hoopis röstitud köögiviljadega supi valmis meisterdada. Kindlasti mõnus vaheldus.

Eriti heaks tegid supi rohked ürdid ehk maitseroheline koduaiast (seda võib ka poest tuua). Röstitis köögivilju koos hakitud salveiga ning juba valmis supile lisasin koos küüslauguga purustatud lehtsellerit ja basiilikut. Mõnus pühapäevane supp!

Ahju:

- 1 suurem kaalikas või 2 väiksemat
- 4 kartulit
- 2 suurt porgandit
- 3 salveilehte
- 1-1,5 tl köögiviljapuljongipulbrit või mõnda muud ürdisegu, kus ka soola sees
- 3-4 spl õli

Potti:

- liiter vett
- pool spl köögiviljapuljongipulbrit
- 1-2 spl sojakastet
- (4 spl taimset koort, nt. kaera, tasub poes küsida)
- 2 spl täistera nisujahu („Graham“)
- 2 peotäit värsket basiilikut
- peotäis lehtsellerit või peterselli
- 2 küüslauguküünt

Koori kaalikas, porgandid ja kartulid ning lõika väikesteks tükkideks.

Aseta köögiviljatükid ahjuvormi, lisa hakitud salveilehed, puljongipulber või ürdi-soolasegu ning 3 – 4 supilusikatäit õli. Sega puhaste kätega kõik korralikult läbi ning küpseta köögivilju 200 kraadi juures tund aega.

Aja potis liiter vett keema ning lisa puljongipulber. Seejärel lisa röstitud köögiviljad, soovi korral taimne koor ning raputa peale 2 supilusikatäit täistera-nisujahu. Sega korralikult läbi ja keeda 10 minutit. Lõpus lisa koos küüslauguküüntega purustatud värsket basiiliku ja lehtselleri või peterselli segu ning sojakaste. Mina purustasin saumikseriga, aga võib ka lihtsalt noaga hakkida. Sega ja võta pott tulelt ning serveeri.

Kõrvale sobib rukkileib.

Porgandi-kaalika-rosinasalat

Ma teen häbiväärselt harva toorsalateid. Ometi on meil praegu porgandeid, nii et laud lookas. Erna kasvatas nii suured porgandid, et tegime nalja, et keldrisse viimise asemel tuleks need hoopis riita laduda nagu puuhalud. Ja kui mahlased ja magusad need on! Kuigi porgandite riivimine tundub tüütu, on asi seda väärt ning ka käelihased kasvavad mõnuga.

Igatahes siin on üks äärmiselt lihtne, mahlane ja magus salat. Rosinad tasub osta kvaliteetsemad ja suuremad, siis on kohe tummismis amp!

- 2 suurt porgandit
- üks väiksem kaalikas
- 150 g rosinaid
- 2 spl sidrunimahla
- 2 tl pruuni suhkrut

Koori ja riivi porgandid ja kaalikad. Lisa loputatud rosinaid, sidrunimahla ja pruun suhkur. Sega korralikult läbi. Ongi valmis!

			sent	maailma kuulsaim Albert	Sulev Nõmmik	enese-armastaja	kuninga elamu
			kangekaelne loom				
			Austraalia metsik koer				
			Alfred Nobel		Ott Sandrak		
			2 × täht		on inglise keeles		
			Kaur		...hape C-vitamün		
			ese, mida loobib Gerd Kanter "Kevade" autor e + n				tuulehoog
kroon		Kristin Ost Tallinna Inglise Kolledž	riik Euroopas	küsima inglise keeles			
looma seljas sõitja		konts				kriipsukujuline täht	
paar esimest numbrit	välgu-sähvatus Kaarel Eenpalu					olevused	
					Raimond Lätte Otto Lilienthal		2. noot
		kehaosa raadius Asta Õim	kelner vanaaegne sõna mängu järk tennis				
	Robert talgutel töötaja						
		Indira Gandhi hoovis, väljas 2 × täht			Rooma number 499 Andrus Kivirähk		Costa Rica
		märg maa kuulsaim "uppumatu" laev Triin					
üsna	Georg Ots laup, otsaesine					doktor	

VÄIKE NOVEMBRIIN

Lembitu mõistatus #43
10.2012

Külmade sügisilmade saabudes muutusid üha sagedasemaks öhtud, mil Lembitu pere istus ühiselt küdeva kamina ees.

Neil puhkudel armastas Lempis teiste meelt tikutrikkidega lahutada.

Kas sina näiteks oskaksid alloleva kahe veiniklaasi juures 6 tikku ümber paigutada, nii, et neist moodustuks hoopis maja?

Eelmine mõistatus

Eelmise mõistatuse lahenduseks on, et Lembit sai Keidilt iga päev vaid ühe mündi - kui see oli hoiupörsasse pandud, ei olnud põssa ju enam tühi. Seekordse vastuseni jõudmiseks on aega terve kuu - lahendus koos uue mõistatusega ilmub järgmises ajakirjanumbris.

www.MaagilineMaailm.net

Mõistatuse koostas Ande

A
CB

1. Janusz Korczaki aasta patrooniks Eestis on

- a) Eve Kivi
- b) Evelin Ilves
- c) Ene Ergmaa

A
CB

2. Karupoeg kaalub sündides

- a) 90 grammi
- b) 900 grammi
- c) 9000 grammi

A
CB

3. Raudrohtu kutsutakse ka

- a) vereheinaks
- b) orasheinaks
- c) kasteheinaks

A
CB

4. Hiina revolutsiooni 100. aastapäeva puhul valmistati Ningbo linnas 4,3 meetri kõrgune

- a) lipp
- b) torn
- c) pintsak

A
CB

5. David T. Waller ehitas kunstilise vikerkaare

- a) lilledest
- b) mänguautodest
- c) raamatutest

A
CB

6. Walter Owen Bentley'd kutsusid autofännid

- a) Old Walter
- b) W.O. B.
- c) W.O.

A
CB

7. Jimi Hendrix oli meisterlik

- a) kitarrist
- b) pianist
- c) trompetist

Vastused leiad just sedasama numbrit tähelepanelikult lugedes.

Ootame vastuseid hiljemalt 5. detsembriks 2012!

Õigete vastuste saatjate vahel loosime välja lahedaid auhinnaraamatuid!

NB! Ära unusta vastustele lisada oma aadressi!

TONDIJUTTE

Kirja pannud Jõgeva
Gümnaasiumi 5.A klass

KUMMITAV KIISU

Ühel tänaval oli üks suur ja ilus loss, aga keegi ei käinud seal, sest see oli väga vana ja ämblikuvõrke täis. Kord oli ühel klassil ekskursioon ning nad läksid sealt mööda. Kui nad olid lossi ees, kuulsid nad mingit kummalist häält. See meenutas kõigile kassi häält. Õpetaja ütles kohe, et hakkame nüüd minema. Kõik peale ühe poisi läksidki õpetajaga kaasa. Poiss läks lossi sisse ning vaatas kõike imestunult. Seal olid ämbliku- võrke ja palju luid. Ta kuulis jälle seda häält ja läks teisele korrusele. Ta nägi seal ühte kassi. Kass ütles: „Tšau, mis teed?“. Poiss sai teada, et kass tahab kõigilt teada, mida nad teevad. Ja nii polnudki see enam üldse jube loss.

Britta Kasela

TONTIDE PIDU

Oli pime ja tormine öö, pilved kihutasid õudse kiirusega taeva all. Puud kohisesid kõvasti ja metsloomad olid kõik urgudes.

Keset metsalagendikku pidasid tondid oma pidu. Neid oli seal nooremaid, umbes 100-aastaseid, ja vanemaid, nii umbes 600-aastaseid. Mõni oli sinna sõitnud luuaga, teine tolmuimejaga, kolmas aga tuli vana roostes jalgrattaga. See öö kuulus neile tontidele. Nad tantsisid, laulsid ja poksivad, söid maoliha ja jõid konnaverd. Pidu kestis hommikuni.

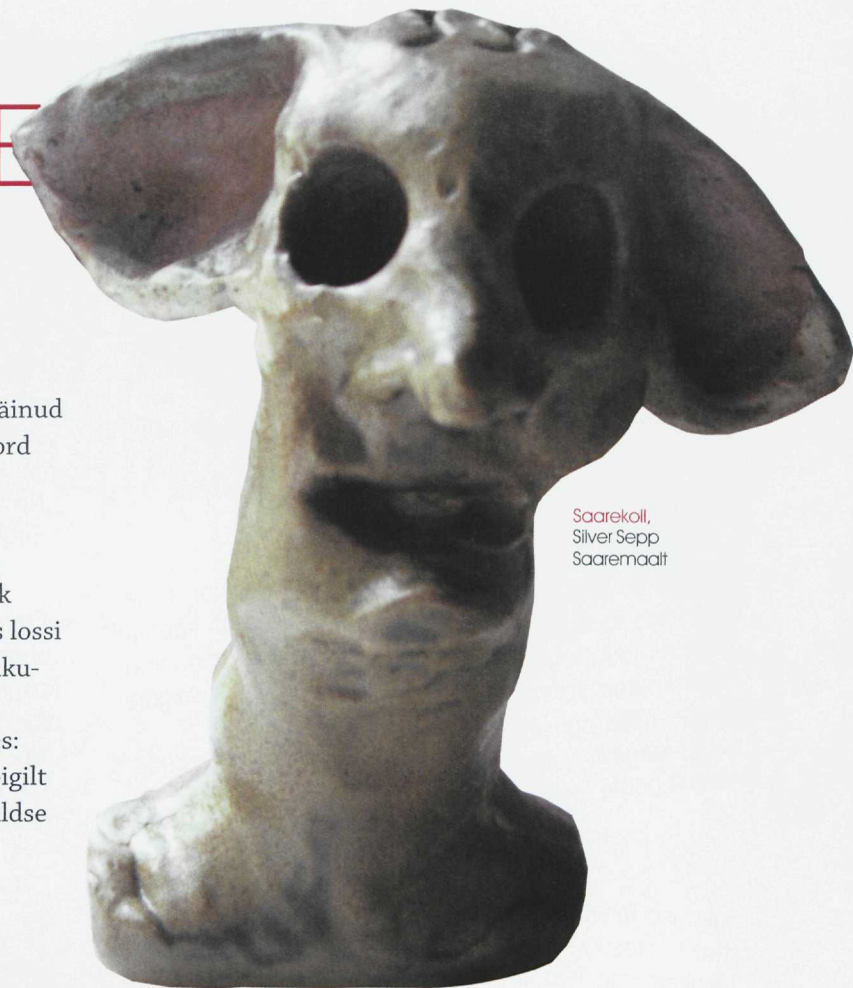
Selle ööl said kõik lapsed magada, sest keegi ei kolistanud, urisenud, vilistanud ega piiksunud akna taga. Oleks tontidel pidu tihemini!

Raul-Martin Sirkas

TONT MIKU

Tont Miku ei olnud mingi tavaline tont. Ta oli eriline, sest ta ei kummitanud vanades majades, lossides ega mõisates, vaid hoopis laulis linnas. Kui teised kuulsid oma kõrva ääres, et keegi laulab nii ilusti, siis nad arvasid, et nad kujutavad seda ette.

Kuid ühel päeval, kui Miku laulis, mõtles ta, et üks väike tüdruk, kes teda silmitses, näeb teda päriselt. Ja

Saarekoll,
Silver Sepp
Saaremaalt

kui see tüdruk ütles Mikule, et ta teda päriselt näeb, oli Miku nii rõõmus. Muidu ei näe teda teised ju üldse. Tüdruk ütles veel tondile, et ta on maailma parim laulja ja maailma parim tont. Tont tänas tüdrukut ja nad said suurteks sõpradeks.

Birgit Kasela

TONT KAPIS

Ühes väikeses majas elas Liisa koos oma perekonnaga. Ühel päeval läksid Liisa vanemad reisima. Liisa aga jäi üksi koju. Järgmisel päeval oli tal kool. Koolis rääkis Liisa oma sõpradega tondijutte. Tondijuttude peale tuli tal kananahk ihule.

Tuli õhtu ja Liisa läks koju, ta oli väga nälgane. Liisa hiilis kikärvul kööki, läks külmkapi juurde ja võttis snäkki. Korraga kuulis ta midagi. See tuli tema toast. Tüdruk läks värisedes oma tupp, pani tule põlema ja liikus kapi juurde. See köikus. Liisa võttis laualt joonlaua ning lähenes kapile. Kapi uks avanes ning tüdruk ehmus, kuid hakkas kohe naerma, sest kapis oli tondi asemel vana kulunud vaip.

Liisbeth Kesamaa

NAERU-USS

Hommikul voodist tõustes teatab Juku emale:
„Tead, ma tunnen ennast täna nii halvasti, et parema meelega jätaksin kooli minemata!”
„Aga täna on ju pühapäev, Juku – täna pole sul vajagi kooli minna!” lohutab ema poega.
„Ah soo... Tead, siis ma tunnen ennast halvasti hoopis homme,” arvab Juku.

Juku ema helistab perearstile: „Kas teate, doktor, meie Juku pole ikka veel oma kõhast ja nohust lahti saanud!”
„Aga kas ta tegi nii, nagu ma õpetasin: enne magaminekut juua kruusitäis kuuma piima meega ja seejärel võtta kuuma vanni?”
„Teate, mitte päriselt,” tunnistab ema. „Piimakruusiga sai ta kergesti hakkama, aga vanniveest suutis ta vaevalt poole ära juua...”

Juku isa läheb arsti juurde ja pahandab: „Te kirjutasite mulle kiilaspäisuse vastast rohtu, aga olen juba terve kastitäre pudeleid tühjendanud – ja ei mingeid tagajärgi!”
„Kummaline küll,” imestab arst. „Tegelikult on see ju suurepärase juustemääre, soovitaksin teil selle kasutamist jätkata.”
„Noh, olgu,” lausub isa. „Kasutan siis need kaks viimast pudelit ka ära – aga pärast seda ei võta ma seda rohtu enam suu sissegi!”

Koolist tulles küsib Juku: „Isa, kas sa tead, kes oli Kristjan Jaak Peterson?”
„No küll see tänapäeva kooliharidus on ikka kehv!” toriseb isa. „Ise juba viiendas klassis, aga piibliloost pole aimugi!”

„Ütle, isa, kumb on sulle kallim, kas mina või raha?” uurib Juku.
„Sa veel küsid!” imestab isa. „Loomulikult oled sina rahast kallim!”
„No siis ole nii kena ja viska mulle viiskümmend eurot!” teatab Juku.

„Ema, kas see on tõsi, et ammustel aegadel polnud rahapabereid ega münte olemas ja nende asemel kasutati karusnahku, kalliskive ja igasuguseid toiduaineid?” uurib Juku.
„Nii see oli, Juku!” kinnitab ema.
„Aga kuidas see kraam neil rahakotti ära mahtus?” imestab poiss.

Juku istub laua taga ja sööb kanakoiba.
Ema õpetab: „Kuidas sa, Juku, ükskord seda ära ei õpi, et kahvlit hoitakse vasakus ja nuga paremas käes?”
Juku vangutab pead: „Aga ema, kui ma hoian vasakus käes kahvlit ja paremas nuga, mis käes ma siis kanakoiba hoian?”

„Ema, kas ma olen ikka päriselt sinu laps?” küsib Juku tõsisel ilmel.
„Aga loomulikult, Juku,” lausub ema. „Kuidas sul saab selliseid küsimusi tekkida?”
„No aga miks siis kõigi mu riiete külge on õmmeldud lipik „Made in China?”

„Isa, miks lindudel on suled?” pärib Juku.
„Mm... Ma oletan, et ilma sulgedeta näeksid nad lihtsalt koledad välja,” arvab isa.
„Ahah. Aga isa, miks sinul ei ole sulgi?”

Juku istub koos sõbraga kinos ning mõlemal on mitmeid asju vaja arutada. Lõpuks ei suuda nende ees istuv tädi keha kannatada ja sisistab: „Tss-ss, poisid! Ma ei kuule mitte kui midagi!”
„Siis on hästi!” rõõmustab Juku. „Me ajame nimelt salajuttu!”

Kaisukarukunstnikud kroonitud!

UUDISED

Mona Liinat Uuemõisa Lasteaed-Algkoolist (11 a)

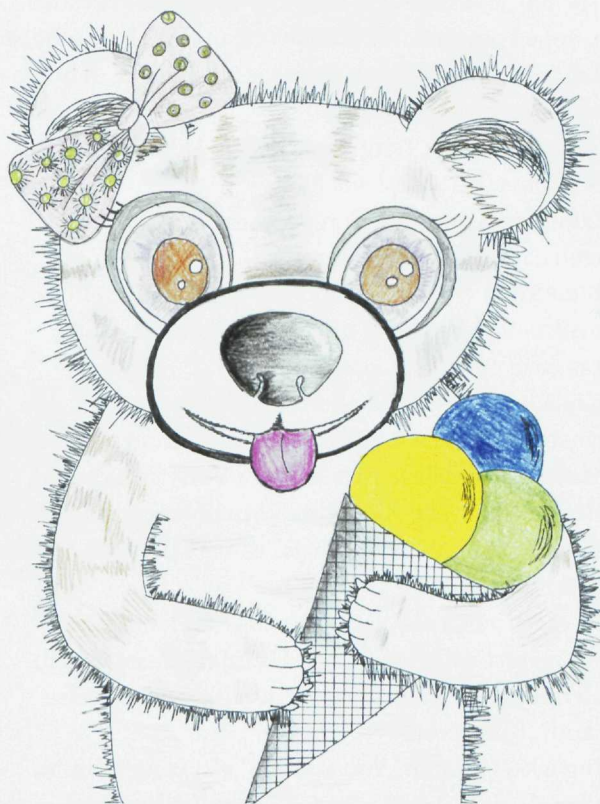
Septembris välja kuulutatud suurele kaisukarude joonistamise võistlusele, mis oli pühendatud Teddy-karu 110. sünnipäevale, saabus ootamatult palju kunstiteoseid. Enamjagu neist oli teostatud väga hästi – hoole ja armastusega! Žüriil oli tükk tegemist, enne kui preemiad said välja jagatud, ning kahjuks jäi auhindu kõigi silmapaistvate karujoonistajate tunnustamiseks väheks. Kuid üks tunnustuseks ole seegi, et terve hulk kaunimaid kaisukarupilte valiti välja Saku Suurhallis 27. – 28. oktoobril toimunud rahvusvahelisele näitusele **Art Teddy Planet**.

Žürii, kuhu kuulusid Art Teddy Planeti korraldaja, kunstnik Larissa Koh, ajakirja Täheke toimetaja Ilona Martson ja kunstnik Priit Rea ning ajakirja Hea Laps toimetaja Leelo Tungal, otsustas anda peauhinna – Grand Prix, Larissa Koh'i kunstnikutööna valminud autorikaru – ROOSALYE HELDELE Kääpa Põhikoolist.

I auhinna pälvis TOOMAS BENT Jõhvi Kunstikoolist. II koht kuulus LILLY-JOHANNA RETSÄLE Tallinna 32. Keskkoolist ning III preemia sai HENRY SILLAMAA Ristiku Põhikoolist.

Messikorraldaja Art Teddy Planet andis eriauhinna REELIKA IVANOVALE, ANNABEL MIKULE, PRITI TIITSULE, EMMA SIHVARTILE, TRIINU KULLILE ja KAIT VESKIMÄELE. Hea Lapse eriauhinna pälvisid TUULI TIIVEL Tallinna 32. Keskkoolist, ALEKSANDRA VESKE Tudulinna Põhikoolist, ANNA-LIISA SÄÄSK ja ANNA-LIISA JOANDI Suure-Jaani Gümnaasiumist, KAIRIT KALDA Väana Mõisakoolist, ANDREAS PIK Juurikaru Põhikoolist, LORETTA KAART Gustav Adolfi Gümnaasiumist, JOHANNA RULJAND Kärsna Koolist, TARMO ŠLJUPKIN Puurmani Gümnaasiumist, JOHANNA ELISABETH JÄÄRATS Jõõpre Põhikoolist, SAARA VÄLI Orissaare Gümnaasiumist ja MONA LIINAT Uuemõisa Lasteaed-Algkoolist.

Täheke eriauhinna võitjad olid JOHANNA-JETA RAUHALA Pikavere külast, EGLE KATSAN Koosa Lasteaiast, SARAH LEE Tabasalu Teelahkme Lasteaiast, JUHAN KONT Tallinnast, SVEN MARKUS UUESON Ristiku Põhikoolist, KERLIN ANTONOV Jõgeva Gümnaasiumist, KRISTINA MÕISA Jõhvi Kunstikoolist, LIISPET OSSIPOVA Kääpa Põhikoolist, MARLEEN NIITSOO Jüri Gümnaasiumist ja HANNA LOTTA KADARPIK Rapla Vesiroosi Gümnaasiumist. Palju õnne võitjatele! Suur tänu juhendajatele nii kodus kui ka koolides! Mõnusat talveund kõigile modellidest kaisukarudele!

Aleksandra Veske Tudulinna Põhikoolist (11 a)

Petseri keeltepäeva perenaised (vasakult) Alina Divina, Jelizaveta Afanasjeva ja Anu Tammeleht.

EUROOPA KEELTEPÄEV PETSERIS

Petseri Keelteümnaasiumis toimus **Euroopa keeltepäev** 25. septembril.

Külalisi tervitasid kooli direktor Svetlana Rakuta ja õppealajuhataja Larissa Baranova.

Esinejaid tutvustasid 10. klassi õpilased Alina Divina, Jelizaveta Afanasjeva ja Anna Tammeleht.

Teemal „**Eesti keel ja kultuur maailmas**” vestles välisõppe koordinaator Raina Reiljan Eesti Instituudist. Saime teada, et eesti keelt õpitakse rohkem kui kaheksakümnes kohas üle maailma.

Setu ansambel „Tsirgukösö” esitas laule „Laul läts läbi Setomaa” ja „Lätsi alla lilli.”

Lühiülevaate ansambli tegevusest tegi setu ringi juhendaja Heljo Tsopatalo.

Meie kooli vilistlane, pikki aastaid Petseri ja Võru muusikakooli õpetajana töötanud Undina Matteus esitas kaks meeldivat klaveripala.

Kuna külalisesinejad olid Tallinnast ja Võrust, siis tutvustasid 10. klassi õpilased ka neid linna pikemalt. Jelizaveta Afanasjeva tutvustas Tallinna linna eesti keeles ja Jelizaveta Klevakina Võru linna inglise keeles.

Juhan Liivi luuletuse „Sügis” esitas 10. klassi õpilane Marija Kazmirtšuk.

Et saada väike ülevaade võru keelest, kandis eesti keele õpetaja Vally Tamm ette Haanja- Ruusmäe põhikooli õpilase Orhidejevi Rauno huvitava võrukeelse kirjandi „Klassiõdak”.

Ingliskeelse laulu „You and Me” esitas Aleksandra Žukova 10. klassist.

Viktoriini lahendamiseks oli vaja osata eesti, vene,

inglise ja soome keele sõnu. Valitud olid nende keelte sarnased sõnad.

Keeltepäeva aitasid ette valmistada inglise keele õpetaja Svetlana Konkova, kasvatusala juhataja

Svetlana Ostapenko ja vene kirjanduse õpetaja Olga Gogoleva.

Jelizaveta Afanasjeva
Petseri Keeltegümnaasiumi 10. klassist

MINU MEELDIV LAAGRISUVI

Juulikuu viimase päeval sõitsin koos venna Danieliga Eestisse keelelaagrisse.

Laager toimus Pärnumaal Ojaku talus.

Mulle oli see koht juba tuttav: ka möödunud suvel olin samas laagris.

Meeldiv oli see, et saime jälle väga palju reisida. Käisime Pärnus, Viljandis, Tartus, Tallinnas, Haapsalus, ööbisime Kuremaa külalistemajas ja Kloogaranna laagris.

Mulle meeldis kohtumine ajakirjanikega. Algul kartsin intervjuud anda. Sõbralik kohtlemine aga aitas kartusest üle saada. Nüüd võiksin vist küll iga ajakirjanikuga julgelt vestelda!

Meile vennaga meeldis laagris väga. Järgmisel suvel sooviksin taas samasse laagrisse minna.

Praegu aga kirjutan usinasti uutele sõpradele kirju.

Marija Kazmirtšuk
Petseri Keeltegümnaasiumi 10. klassist

KAS...

... Aegviidus aega viidetakse?

... Käsukonnas kästakse?

... Käravetel käratakse?

... Kisuveres kistakse?

... Jalamets on jalgu täis?

... Sa Vaskjalas oled käind?

... Ravilas on ravipäevad?

... Pidulas kõik pidu peavad?

... Mustaninal mustad ninad?

... Ninasil on ninad koos?

... Kärsal ruiatakse röömsalt?

... Koonus hoopis teised lood?

... Suigus ainult suigutakse?

... Tudulinna tutvuvad?

... Unipihal uni magus?

... Unikülas uinak hea?

Simmo-Egert Jänes Tudulinna Põhikooli VI klassist

Charlie + Leo

Jochen Till, joonistanud Zapf

Charlie on kõrvuni armunud – kuid siin on lausa kaks aga: Leonie pole mitte ainult maailma kõige ilusam, vaid ka kõige halvatujulisem tüdruk. Pealegi on Charlie liiga häbelik, et teda kõnetada. Kuid siis tekib tal geniaalne mõte: ta ei peagi Leoniega juttu tegema! Ta joonistab tüdrukule koomiksi ja vallutab selles rüütlina printsess Leonie südame...

Vaata lisaks www.avita.ee

Charlie + Leo on lõbus tänapäeva koolinoorte muinasjutt. Raamat on täis vaimukat huumorit, naljakaid illustratsioone, põnevaid juhtumisi ja närviködi. Vürtsis lib omalt poolt ka Charlie kaoseteketajast isa, kelle ainuke elumõte on džäss ja kes Charlie sõnul „pole suuteline üksinda ellu jääma“.

Elva Gümnaasium kuulutab välja koostöös ajakirjadega Täheke ja Hea Laps

1. – 6. klassi õpilastele omaloomingulise kohamuistendite konkursi, kus kajastuksid oma kodukohas olevate huvitavate kohanime tekkelood.

„MINU EESTIMAA“

Konkursi eesmärgiks on arendada loovust ja fantaasiat ning panna õpilasi uurima Eestimaal esinevaid huvitavaid kohanimesid. Tööd tuleb esitada **trükitud kujul**. Töö maht maksimaalselt A4. Kirja stiil: Times New Roman. Kirja suurus 12 formaadis. Tööle märkida **ainult** märgu-

sõna ja klass ning tööga samasse ümbrikusse **lisada sama märgusõnaga kinnine ümbrik kirjutaja andme-**

tega: autori ees- ja perekonnanimi, klass, kooli nimi, juhendaja nimi ning kontaktandmed. Korraldajatel on õigus konkursist välja jätta valesti vormistatud tööd. Konkursil osalenud töid ei tagastata.

Tööd saata aadressil:

Elva Gümnaasium, Tartu mnt 3, Elva 61505, Tartumaa

Viimane postituskuupäev on 30. november 2012. a

Parimaid kirjutajaid premeeritakse emakeele nädala raames ja nende juhendajatele väljastatakse tõend õpilase juhendamise eest vabariiklikul konkursil.

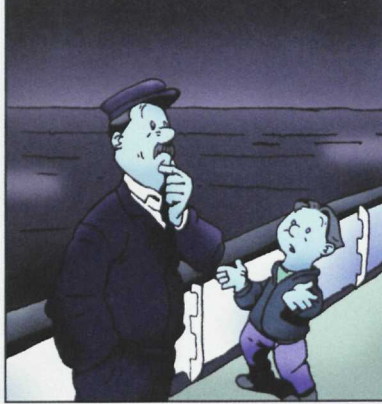
Kontakt: eev@elvag.edu.ee

KRIS & TOMMI

Tommi, Krisi ja professor Muinasmaa reis Lõuna-Ameerikasse jätkub...

Tommi rääkis tekil olevale meeskonnaliikmele kahe mehe kaklusest, kuid mehi ei leitud.

See teebpoisimeele üsna mõruks - ta teab, et need kaks on ühed kahtlased tüübid, kuid mingeid tõendeid pole.

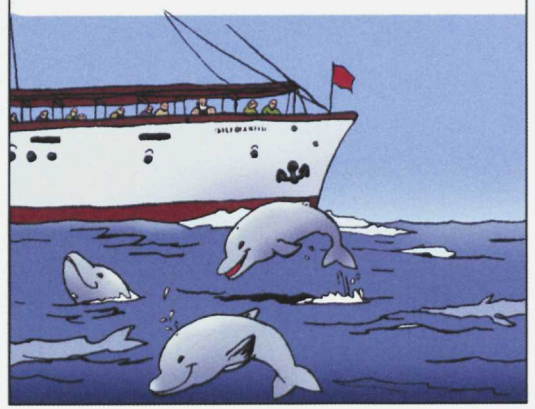
Laev on jõudnud juba lõunameredele. Ühel päeval hüüab Kris: "Vaadake!"

Kõik lähevad reelingu äärde ja näevad...

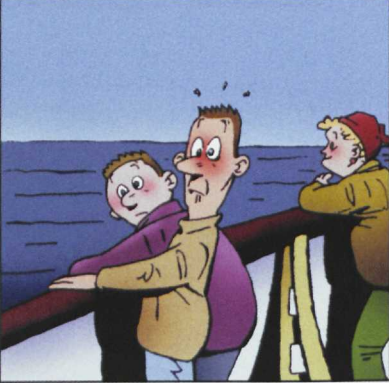
...kuidas otse laeva kõrval mängib terve parv delfiine.

Vaatajate seas tunneb Tommi ära mehed...

...keda ta üle-eelmisel ööl oli tekil kaklemas näinud

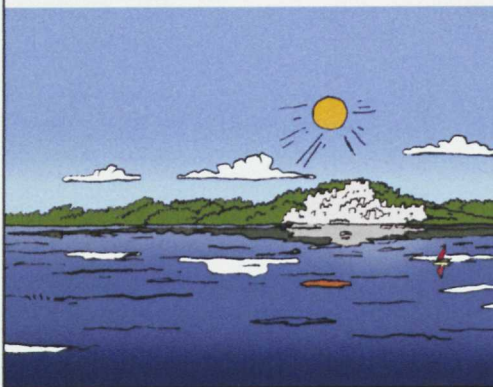
"Meie polnud tol ööl kusagil väljas!" valetavad nood nii, et suu suitseb.

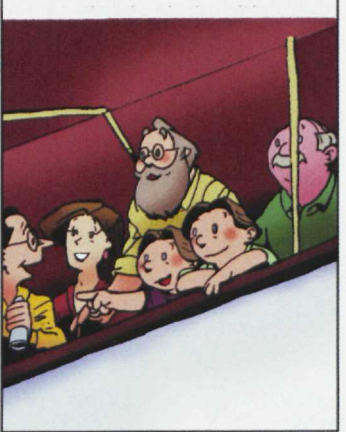
Samal ajal märkavad tüürimehed kaptenisillal juba maad

Iga tunniga jõuab Lõuna-Ameerika rannik üha lähemale. Juba on näha lopsakat džunglit ning ranna kohal lendavaid linde. Jah - see ongi Guyana.

Reisijad on maale minekuks valmis

MUSTVALGE KOER, VAMPIIRID JA JÕULUVANA

„Viis legendi“

Filme palju, kohe asja kallale. **Tim Burton** on selline jutuvestja, kes pakub alati midagi iseäralikku, olgu selleks siis „Edward Käärkäsi“, „Charlie ja šokolaadivabrik“ või „Alice Imedemaal“. Nüüd aga jõuab tuntud lavastaja tagasi oma elu esimese filmi juurde. „**Frankenweenie**“, lugu väikesest leiutajast, kes äratab ellu oma armastatud koera, kannatades siis sellega kaasnevate probleemide käes, oli kunagi verinoore Timi poolt tehtud lühike nukufilm, mis tõi talle palju tähelepanu ja jäi mehele endale igaveseks meelde. Nüüd, olles tunnustatud tegija, sai ta viimaks võimaluse vändata sellest loost täispikk nukufilm. 3D-s ja pealegi mustvalge! Selliseid tempe endale igäüks tänapäeval lubada ei saa ning tulemuseks on aasta ainus film, milles on nähtamatu kala! Killer-hamster! Koletis-kilpkonn! Ja palju muud.

Pisut tuttavamat rada pidi liigub paljude jaoks aasta oodatum film, „**Videviku saaga: Koidukuma – Osa 2**“. Siin see nüüd on, Edwardi ja Bella saaga viimane peatükk, kus noored armastajad peavad hoolitsema lisaks iseendale ka oma pisitütre eest, et kurjuse jõud talle oma küüsi külge ei ajaks. Pikemalt sellel ei peatugi, eks kinosaalis näeb igäüks oma ihusilmaga, millega seiklus lõpeb.

Veidi ootamatumat muinaslugu aga lubab kuu lõpp suurejoonelise 3D-animatsiooni „**Viis legendi**“ näol. See on esimene kord, kui koos tegutsevad Jõuluvana, Lihavõttejanes, Une-Mati, Hambahaldjas ja Külma-Jaak.

„Videviku saaga:
Koidukuma –
Osa 2“

„Frankenweenie“

Nende ülesanne: alistada kuri Varjumees, kes tahaks valitseda maailma hirmu abil ega taha kuulda midagi laste naerust ja muudest tema meelest tarbetutest asjadest. Kuidas see kõik lõpeb? Muidugi ei ütle!

Õige pea on käes jõulukuu ning koos sellega uued filmid, teiste hulgas vahva käänik nimega Bilbo ning kalapoeg nimega Nemo. Aga sellest juba järgmisel korral. Kohtumiseni kinos!

Kinokuju

Nii mõnigi meist väidab vahel, et tal on igav. Igavus on midagi väga tüütut ja vastikut ning kui meil on igav, siis hakkame alati võimalusi otsima, et tegevust leida. Tihti hakkavad inimesed siis niisama midagi nikerdama ja pusima. Kuid et ühel hetkel kasvavad igavuses nikerdatud ja pusitud asjadest hovid, siis seda ei pruugi meist keegi ette näha. Nii juhtus aga ühe 15aastase Tallinna neiuiga, kelle igavuse peletamise tegevusest sai tema üks lahe hobi.

HOBIKS ILUTEGEMINE

Räägi enda hobist lähemalt?

Ma teen ehteid, kõige enam valmistan ma sõrmuseid. Hakkasin sellega tegelema umbes kaks kuud tagasi lihtsalt selleks, et vahel igavust peletada.

Mis sulle sõrmuste tegemise juures kõige enam meeldib?

Meeldib see, et mul on vabadus. Inimesed lasevad mul endal improviseerida ning nii saan ma ise asju kokku sobitada ja ilusaid esemeid teha. Eriti lahe on see, kui näed mõnda sõpra veel enda tehtud ehtega. See on nii lahe! Ja veel on see lahe, et kõik on oma sõrmuste üle alati nii rõõmsad, kui nad valmis olen teinud.

Millised on ehete juures sinu lemmikkaunistused?

Minu lemmikud on ristid ja need on moes ka praegu. Aga kui valmistan ehteid näiteks kellelegi teisele, siis vaatan alati tema vanust ja rõivastust. Siis tean, milliseid kaunistusi sobib kettide külge riputada ja milliseid mitte.

Millega sa veel tegeled peale ehete tegemise?

Ma käin tantsimas ja jooksmas, ja veel meeldivad mulle igasugused disaini-asjad. Tantsimas käin ühe oma hea tuttava loodud tantsurühmas ja veel käin Nõmme Noortemajas flamencot õppimas. Flamenco on hispaania tants ja olen tegelnud sellega seitse aastat. Meeldib flamenco eriti sellepärast, et ta on veidike teistsugune kui meie tantsud. Õpin seda Anne Mäsese käe all ja mind on siiani 6 aastat rühmas parimaks tunnustatud, see on hästi lahe.

Kas sa tahaksid ka tulevikus mõnega oma hobidest tõsisemalt tegeleda?

Arvan, et ei jää kogu eluks ainult neile toetuma, vaid las nad jäävad edaspidigi hobideks.

Mida ütleksid lõpetuseks?

Ärge passige tühja, vaid olge loovad ning leidke endale kõige südamelähedasem vaba aja tegevus!

Usutles Anna-Maria Uulma Saue Gümnaasiumist

Nimi: Grete Krmito
Vanus: 15
Elukoht: Kristline
linnaosa
Kool: Prantsuse
Lütseum

Ülestõusu-ülikond tõusis kõrgustesse

Hiinas, iidse Ningbo linnas, tähistati mullu revolutsiooni 100. aastapäeva väga omapärase ausamba püstitamisega: mälestusmärgi valmimise juures polnud tegevad skulptorid, vaid hoopis rätsepad. Hiiglasliku, 4, 3 meetri pikkuse pintsaku õmblemisega oli rätsep Jian Jiming koos nelja abilisega ametis tervelt viis kuud. Kuidas oli kuub seotud revolutsiooniga? Nimelt kandis just sellist kostüümi 1911. aasta revolutsiooni juht **Sun Yat-sen**, kes pärast kahe tuhande aastase impeeriumi kukutamist ja Hiina Rahvavabariigi kehtestamist aastal 1912 pakkus hiinlastele välja uue rõivastumisstiili, mis oleks kooskõlas taasleitud

vabadusega. Esimese kuue õmbles Sun Yat-senile Jian Jimingi esivanem sealsamas Ningbo linnas. Väikese püstkraeni ulatuva nõõbirea ja nelja sümmeetriliselt asetseva pealistaskuga kuub on Hiinas au sees siiani, kuigi välismaalased kipuvad seda kutsuma hoopis esimees Mao Zedongi pintsakuks. Mao ajal anti rõivadetailidele poliitiline tähendus: 4 taskut tähistasid nelja voo- ruse, 5 nõõpi viit konstitutsioonilist õigust jne. Kuigi 1990ndatest aastatest kantakse Hiinaski rohkem euroopalikke riideid, tõmbavad ka poliitikud pidulikel puhkudel selga ikka sellesama kuue. Muide, kui Briti ajaleht The Independent valis aastal 2007 välja 10 ajaloolist ülikonda, mis on maailma vapustanud, siis kuulus Winston Churchilli legendaarse flanellülikonna ja ansambli The Beatles' esinemis- riiete kõrval sellesse nimestikku ka Mao ehk Sun Yat-seni ülikond.

Tipitäpiline kleepsutuba

Kuidas sulle meeldiks elada kodus, mis on üleni tipitäpiline? Algul tunduks olemine vist lõbus, kuid hiljem võtaksid täpid silme eest kirjuks... Queenslandi Kaasaegse Kunsti Galeriisse ehitas kunstnik **Yayoi Kusama** hästi suure korferi, kus ta värvis kõik esemed, seinad, laed-põrandad, mööbli ja isegi klaveri üleni kriitvalgeks. Kui see oli tehtud, siis jagas ta kaks nädalat järjepannu kõige pisematele muuseumikülastajatele mitmeid ja mitmeid tuhandeid värvilisi täpikujulisi kleebiseid. Klaveri täpiliselt tippimisele olevat kulunud ainult veerand tundi, ülejäänud objektid vajasisid rohkem aega. Lõpptulemuseks oli aga fantastiline tipitäpimaailm! Ning sajad mudilased võisid näitust vaadates kinnitada: „Ma ise ilutegija!“

Vikerkaar ratastel

Mida teha oma lapsepõlvelududega? Paljud inimesed kingivad suureks saades mänguasjad kas oma või ka võõrastele lastele, mõned viivad vananenud lelude prügimäele... Vähe on neid, kelle kodus leiduks nii palju ruumi, et seal võiks mänguasju säilitada – eriti, kui on tegu suurema kollektsooniga.

Inglise kunstnik **David T. Waller**, kes oli lapsepõlvest alates kirglikult miniautosid kogunud, otsustas neljakümne kaheksa aastaseks saades oma kallisarast kunstilise vikerkaare – täpsemalt öeldes: vikerkera – vormida. 2500 mängu- autost koosnev kunstitöö tõi autorile vaatajaskonna auhinna. Ega ratas- tega vikerkaare kokkupanek ole naljaasi! Nagu pildilt näha, oli Walleril kõige rohkem punaseid autosid – rohelist ja lilla triibud kipuvad jääma märksa õhemaks. Kuid peasi – kõik vikerkaarevärvid esinevad õiges järjekorras!

Kõik on kunst!

Portlandist pärit skulptori Brian Mocki sõpradel pole arvatavasti prügiveoga palju vaja vaeva näha – andekas kujur kasutab oma šedöövrile loomisel ära iga murdunud polti, katkenud kahvlit ja purunenud poritiiba. Veidi mõtlemist, natuke nukerdamist – ja ongi valmis järjekordne skulptuur. Seejuures pole tegu mingite kolisevate plekkmeeste või riparäpa tehtud rauakolakatega – ei, Mocki käe alt tulevad siredad elusuuruses linnud, koerad ja isegi muusikariistad. Tahaks leida viit ja võtmeauku – näib, et need kujud ainult ootavad, millal neid liikuma pannakse!

JIMI HENDRIX

Vello Salumets

Ohverdada tuleb palju, ka oma isiksus. Kõik sõltub sellest, kui sügavale tahad minna. Pole oluline, et sind hulluks peetakse, tuleb jätkata ja ollagi hull.
Jimi Hendrix

Jimi Hendrixist on kirjutatud raamatuid ja hulgaliselt artikleid. Seepärast järgnevalt vaid üksikud värvilaigud selle popikooni ja rokimaailma kitarristide jumalaks tituleeritud artisti elust. Oma 27 eluaasta jooksul mõjutas ta sügavalt popmuusikat, rajades rokkmuusikale heliliselt keerulise, samas tehniliselt asjatundliku ja tervikliku pinnase, mis sai tähenduslikuks *hard rock*'i tekkele ja teesillutiseks *heavy metal*'ini. Ta viis bluusi uuele tasandile, mõjutades suuresti nii *funk*'i kui *funk rock*'i arengut.

Jimi Hendrix sündis 27. 11.1942. aastal Seattle'is. Kuna tema isa James Al Hendrix oli just läinud II maailmasõtta, otsustas 18aastane ema Lucille panna maimukesele nimeks Johnny Allen Hendrix. Kui poiss sai kolmeseks, naasis isa sõjast. Al Hendrix: „1945. aastal kohtusin pojaga esmakordselt. Poiss tundis mind vaid piltide järgi ja kui me kohtusime, hüüdis ta „See on issi!”.” 1946. aasta sügisel ristis Al oma poja ümber James Marshall Hendrixiks.

Nii algas ühe legendaarsema rokkmuusiku elutee. Oma lühikese, neli aastat väldanud superstaarina võimuloleku ajal laiendas Hendrix elektrilise *rock*-kitarri leksikoni rohkem kui keegi enne või pärast teda. Tänu enda näpunäidete järgi ehitatud kitarrivõimenditele, aga ka kitarri helipeade eksperimenteerimisele oli ta meister oma instrumentidist välja meelitama ettearvamatuid *sounde*, saavutades astraalkvaliteediga heli tagasiside ja mõrgava moonutuse. Hendrixi musitseerimist iseloomustasid mürisevad „orkaani-puhangud” ja pimestavalt showlik lavaesinemine – ta võis mängida kitarri turjal hoides või hammastega kitarrikeeli rebides.

Kui 1967 sai Jimi Hendrixist rahvusvaheline superstaar, tundus, nagu oleks ta välja kukkunud tulnukate laevast. Tegelikult oli ta õpipoisina läbi käinud pika maapealse tee, olles 60ndate algul kitarrist rütmimuusika ringvoolus *rock'n'rolli*, rütmibluusi ja *soul*'i tollaste gigantide Little Richardi, The Isley Brothersi ja King Curtisi bändis.

Oluliseks pöördepunktiks Hendrixi elus sai kohtumine kitaarivirtuoosi Albert Kingiga. King oli sarnaselt Jimmyga vasakukäeline ja mõlemad mängisid parema käe kitarril teistpidi käes. King oli sirgunud bluusi sügavustest ja loonud täiesti oma kitarrisoundi. Mängides plektronita, oli ta vajaliku heli tekitamiseks välja arendanud äärmiselt tundliku sõrmetehnika.

Algas tema tähelelend ja kõik sellega kaasnev: 1966. aastal plaadistusleping Track Recordsiga, esimesed singlid „**Hey Joe**” ja „**Purple Haze**”, Londoni vallutamine, Inglismaa turnee ja iga päevaga suurenev kuulsus. Lisaks veel koos erksa vaimuga noore stuudioinseneri Edwin Krameriga pea ööpäevaringsed katsetused olemasoleva stuudiotehnikaga,

et välja pigistada maksimum, mis väljendaks Hendrixi vapustavatele ideedele vastavat kitarrisoundi bändi esikalbumi „**Are You Experienced?**” tarbeks. Kuid tähelelend tõi Jimi ellu ka rahakaid naisi, omapäraste maailmavaadetega sõpru, *underground*-publikut, popstaare, alkoholi, ergutustablette...

1967 ilmus müügile JHE teine album „**Axis: Bold As Love**”. Hendrixi tuttav, psühholoogiat õppinud Ray Warner on tõdenud: „Jimiga vesteldes selgus, et selle plaadi pealkirjal on palju suurem tähendus, kui ette võib kujutada. Ma hakkasin mõistma, et Jimi pole pärit siit maailmast.”

Puhkpillimängijad, kellega Hendrix oli bändides koos mänginud, olid tallegi suuresti muljet avaldanud. Eriti tenorsaksofonistid, kes löid esinemistel tavapärasest suurema pinge ja õrritasid tihti oma pilliga suurema osa publikust mürgeldama. Jimmyt vaevas mõte, et miks kitarriga sama ei suudeta teha.

Hendrix nägi pärast Little Richardi bändist lahkumist joovastavaid kontsertpilte, tema unistuseks oli oma kitarrimänguga korrata laval sama efekti. Ainsaks loogiliseks teeks oli suunduda New Yorki, et musitseerida koos teiste pillimeestega. Just New Yorgis mängis saatus Hendrixile kätte trumbi: 1966. aasta suvel sattus teda juhuslikult klubis Cafe Wha? kuulama siis juba laialiminekut plaaniva inglise ansambli The Animals bassimängija ja mänedžeri ametis kätt proovinud Chas Chandler. Ta oli Jimmy esinemisest sedavõrd vaimustuses, et pakkus Hendrixile Londonisse kolimist ja oma ansambli moodustamist. Lõpuks kirjutas Jimmy Hendrix mänedžerilepingule alla, lennusojaidul üle Atlandi ristic Chandler Jimmy Hendrixi Jimi Hendrixiks.

Jimi Hendrixi elu keerles USA muusikakarussellis: esinemised erinevate muusikutega, topeltalbumi „**Electric Ladyland**” ilmumine, pidevad turneed, vahelejäätmine narkootikumidega Kanada piiril ja ees ootav kohtuprotsess, Electric Lady Studio ehitamine, bändi laialimineku ja uue ansambli **Band Of Gypsys** kokkuklopsimine, esinemine Woodstocki „Music & Art Fair'i” festivalil. Ning selle kõrval ikka alkohol, marihuaana, uimastid...

Chas Chandleri esmaseks ülesandeks oli muretseda Hendrixile pass, elamis- ja tööluba, moodustada bänd ja kibekähku plaadistusleping. Üsna tagasihoidliku iseloomuga mustanahalisest kitarristist tuli Inglismaal teha staar. Konkursi korras said Jimi kaaslasteks üsna suure eoga kitarrimängija **Noel Redding**, kel tuli kitarr vahetada bassi vastu, ja trummar **Mitch Mitchell**. Uus trio sai nimeks **Jimi Hendrix Experience** (JHE). Redding ja Mitchell polnud popmuusikas mingid kollanokad, vaid juba tegijad, kuid nüüd palgati nad taustameesteks. See ajas mõlema vere keema, nad püüdsid igati vähendada Jimi mõjuvõimu. Laval esinedes sai konflikt erilise dimensiooni – nad asetsid igas olukorras avalikult Hendrixi konkurentideks, üritades soleerida nii palju kui said. Kuid just seda oli Hendrixil vaja!

1970. aasta algul hakkasid Jimi sõbrad märkama temas järske muutusi: hajevilolek ja sügav masendus. 18. 09. 1970. aasta hommikupoolikul oli Jimi Hendrix surnud. Tema surmaga seotud asjaolud on siiani jäanudki üsna segaseks: lahkamisel leiti Hendrixi verest hulgalistest unerohutablettide ja alkoholi jääke. Ametlikuks surmapõhjuseks kirjutati: „Barbituraadimürgitus”.

Aga see polnud enesetapp, pigem traagiline õnnetusjuhtum, sest veel surmaeelsel öhtul oli ta töötanud uue lauluteksti kallal, mille viimased read kõlavad nii:

Elu lugu on ainult silmaripse, üks viiv.

Armastuse lugu on tere ja hüvasti.

Kuni me kohtume taas.

Videoklipid:

<http://www.youtube.com/watch?v=19acKoKWdig>

<http://www.youtube.com/watch?v=RJrq8vquR>

<http://www.youtube.com/watch?v=u2Gwp9qkoAQ&feature=related>

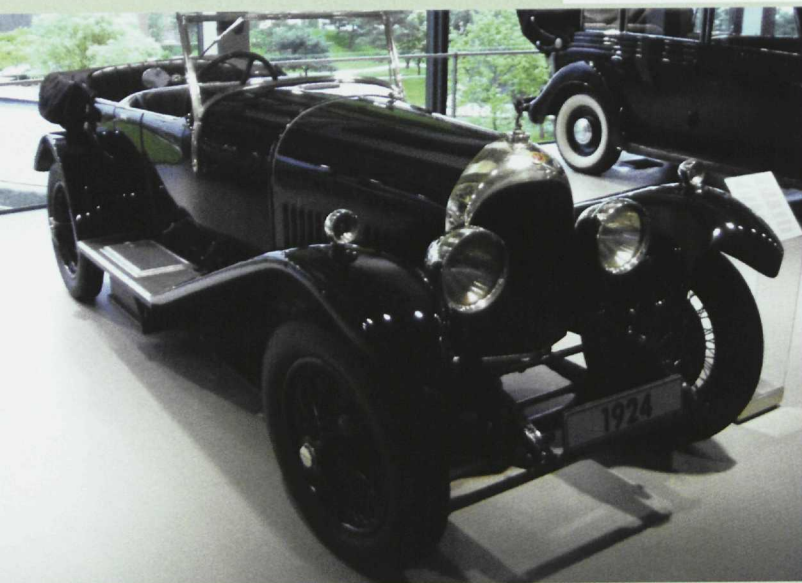
Ütle üks hea autolapse nimi!

Algus jaanuarinumbris 2011

AUTODEST

Sportlik, kuid mugavusi armastav

Jüri Trouberg

noorim, üheksas laps, kuid tänu edukast Londoni ärimehesist isale ei kannatanud Bentley'd puudust ning ka noorim poeg sai korraliku kolledžihariduse. Koos vendadega harrastas ta nii kriketimängu kui ka mootorrattasporti. Mõnda aega töötas ta raudteeinseneri õpilasena ja pidas isegi tuletorjuja ametit, kuid oma sõiduvette jõudis noormees alles siis, kui talle pakuti assistendikohta Londoni autoklubis.

Oma esimese auto ostis Walter kahekümne kahele, ja paari aasta pärast – 1912 – asutas juba koos venna Horace Milneriga firma nimega Bentley & Bentley. Vennad, kes tegelesid Prantsusmaal toodetud autode müügiga, võtsid osa ka võidusõitudest ning saavutasid üsnagi häid tulemusi. Esimese maailmasõja ajal töötas Owen Walter Briti õhujõududes, kus tema leiutatud alumiiniumisulamist kolvid saavutasid suurt edu. Sõja lõppedes ei rahuldunud noormees enam teiste toodetud autode müügiga, vaid asus ise sõidukeid valmistama. Esimest Bentley Motorsi tehases valmistatud kolmeliitrit Bentleyd peeti tõeliseks triumfiks. Kuigi tootmisvõimsus polnud kompaniil just suur ja tellijad pidid oma autode valmistamist ootama ligi kaks aastat, jäid kõik rahule kiirete ja sportlike masinatega, millega sõita oli mõnus ja mugav. Bentley Speed Six sportautod võitsid kaks aastat järjest Le Mansi võidusõidu ning neid masinaid õppisid pelgama ka maakera kuklapoole paharetid: nimelt ostis Lääne-Austraalia politsei kurjategijate püüdmiseks oma masinad just Bentley'lt. Luksuslikke sõidukeid tellisid mitmedki kuulsused, teiste hulgas ka Inglismaa prints George.

Kui 1921 valmistas Bentley tehas ainult 21 autot, siis 1928. aasta toodang koosnes juba 408 masinast. Kuid sellegipoolest oli Bentley rahaline seis üsnagi kehv. Mõnda aega rahastas autotootmist võidusõitja Woolfi Barnato, kuid 1931 sai pankroti äärele jõudnud Bentley Motorsist täielikult Rolls-Royce'i tütarettevõtte. Bentley, keda autofännid ei kutsunud liigname pidi, vaid nimetasid omamehelikult W.O.-ks, jäeti küll uude ettevõttesse tööle, kuid lahkus siiski peatselt, kuna tal polnud enam omanimeliste autode disainimisel sõnaõigust. Tõelise härrasmehena ei hakanud W.O. kaeblema, vaid töötas enne pensionile minekut veel mõnda aega Aston Martini ja Armstrong Siddeley juures.

Bentley korraldas ka kõrges eas olles vastuvõtte omanimelisele autojuhtide klubile (Bentley Drivers' Club), mis oli loodud juba 1936 ja mis koondab nüüdki luksussõiduki fänne üle kogu maailma. Praegu kuulub Bentley firmamärk Volkswagen AG-le ning mullu toodeti üle 7000 masina. Autoajaloolased on aga kokku lugenud kõik Bentley'd, mis on loodud „vana hea W.O.“ käe all: neid sai kokku 3040. Huvitav, mitu neist veel maanteedel ringi sõidab?

Walter Owen Bentley

Kui öeldakse, et igasugune looming on oma looja moodi, siis kehtib see ilmselt ka autode kohta. Bentley on masin, mille ostmine pole just kõigile taskukohane, ning kuigi aegade jooksul on selle nimega autode välimus ikka moega kaasas käinud, on see luksuslik sõiduk jäänud põhimõtetelt truuks oma ristiisale – inglasest härrasmehel Walter Owen Bentley'le (1888 – 1971). Walter Owen oli suure pere

Oma tuba, oma luba

Kes siis omaette olemisest lugu ei pea! Ka kõige suuremad mürakarud ja seltskonnalõvid soovivad vahel olla teiste silma alt ära. Pealegi saab oma toas asju sättida oma käe järgi! Pollyl on nüüd oma isevärki maja: seal on voodi, millest saab teha basseini, seal on kappe ja riuleid, milleta ei saa ükski tüdruk hakkama. Selleks, et kõik kenasti oma kohal püsiks ja et Polly saaks oma sõprade-sõbrataridega mõnusalt aega viita, kinkisid mänguasjameistrid talle vahvad iminapad, millega saab hõlpsasti nii tegelasi kui ka asju paika sättida. Aga missugusest toast unistad Sina, hea lugeja? Pane oma ideed kas joonistuse või jutukesena kirja ja saada toimetusse **enne 5. detsembrit 2012!** Parimatele auhinnad Rimonne! Peapreemiaks uus Polly kodumaja!

PE-B 1378 2012, 11

Esimene on oluline!

Laste elu on tänapäeval väga sündmusterikas: koolitöö kõrval tehakse trenni, käiakse tantsimas ja laulmas, matkatakse, surfatakse arvutis, sõbrustatakse koolis, kodus ja interneti teel. Ükskõik kui palju sündmusi meil ka ette ei tuleks, ikka jääme mäletama oma esimesi sõpru, õpetajaid, esimest lasteaeda ja kooli. Aga kas mäletad ka oma esimest koolivaheaega? Pane oma vaheaja-memuaarid paberile ja saada toimetusse enne **5. detsembrit 2012.**

Parimate kirjutajate vahel loosime välja mõnusaid **lauamänge Rekatolt** – kõik ikka **ESIMESTE**-sarjas!

Tacticu lauamängud **Minu esimene Alias**, **Minu esimene Trivia**, **Minu maailm** ja **Minu pildid** pakuvad nii mängulusti kui ka uusi teadmisi, mis aitavad mängijatel jõuda esimeste sekka – nii koolis kui ka elus!

NB! Ärge unustage silma peal hoida ka AS Rekatod kodulehel: www.rekato.ee

